

Fredag den 18. januar 2013 (D)

1

Kl. 10:00

47. møde

Fredag den 18. januar 2013 kl. 10.00

Dagsorden

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 21:

Forespørgsel til ministeren for sundhed og forebyggelse om tvang i psykiatrien.

Af Jane Heitmann (V) m.fl.

(Anmeldelse 16.01.2013).

2) 1. behandling af lovforslag nr. L 106:

Forslag til lov om ændring af lov om valg til Folketinget. (Mere fleksible regler for befordringsgodtgørelse til Folketingets medlemmer).

Af Mogens Lykketoft (S), Bertel Haarder (V), Pia Kjærsgaard (DF), Camilla Hersom (RV) og Anne Baastrup (SF).

(Fremsættelse 13.12.2012).

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 113:

Forslag til lov om ændring af lov om forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 18 år og lov om forbud mod tobaksreklame m.v. (Krav om billedlegitimation og skiltning herom samt forbud mod reklame for tobaksvarer på internettet for specialbutikker).

Af ministeren for sundhed og forebyggelse (Astrid Krag).

(Fremsættelse 10.01.2013).

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 104:

Forslag til lov om ændring af lov om menighedsråd, lov om valg til menighedsråd, lov om valgmenigheder og lov om bestyrelse og brug af folkekirkens kirker m.m. (Valgret og valgbarhed i pastorater med flere sogne samt udvidet adgang til brug af folkekirkens kirker m.v.).

Af ministeren for ligestilling og kirke (Manu Sareen).

(Fremsættelse 12.12.2012).

5) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 28:

Forslag til folketingsbeslutning om indføjelse af kategorien kønsidentitet i al ligestillingslovgivning og antidiskriminatorisk lovgivning.

Af Jørgen Arbo-Bæhr (EL) m.fl.

(Fremsættelse 14.11.2012).

6) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 31:

Forslag til folketingsbeslutning om indførelse af nummerplader med dannebrog.

Af Mikkel Dencker (DF) m.fl.

(Fremsættelse 22.11.2012).

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Mødet er åbnet.

I dag er der følgende anmeldelser:

Christian Juhl (EL), Sara Olsvig (IA) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 52 (Forslag til folketingsbeslutning om anerkendelse af en selvstændig palæstinensisk stat).

Kim Christiansen (DF) m.fl.:

Forespørgsel nr. F 22 (Hvad kan ministeren oplyse om de nye kørekortregler med ikrafttræden den 19. januar 2013 som følge af det tredje kørekortdirektiv fra EU, og kan ministeren oplyse, hvordan andre lande tolker direktivet, når f.eks. Tyskland og Sverige tillader, at man kan køre lille motorcykel som 16-årig?).

Titlerne på de fremsatte sager vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 21:

Forespørgsel til ministeren for sundhed og forebyggelse om tvang i psykiatrien.

Af Jane Heitmann (V) m.fl.

(Anmeldelse 16.01.2013).

Kl. 10:00

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, be-
tragter jeg Tingets samtykke som givet.

Det er givet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

Kl. 10:03

2) 1. behandling af lovforslag nr. L 106:

Forslag til lov om ændring af lov om valg til Folketinget. (Mere fleksible regler for befordringsgodtgørelse til Folketingets medlemmer).

Af Mogens Lykketoft (S), Bertel Haarder (V), Pia Kjærsgaard (DF), Camilla Hersom (RV) og Anne Baastrup (SF).

(Fremsættelse 13.12.2012).

Kl. 10:01

Forhandling

Formanden:

Det er et lovforslag, som er Folketingets ansvar, fremsat af Præsidiet i enighed. Jeg vil på Præsidiets vegne følge debatten med henblik på den videre behandling.

Hr. Kristian Jensen som ordfører for Venstre.

Kl. 10:01

(Ordfører)

Kristian Jensen (V):

Det her er et lillebitte lovforslag, som egentlig kun vedrører Folketingets egne medlemmer, men alligevel synes jeg, det er et godt forslag, der desværre er kommet på en lidt ærgerlig baggrund. Der er nemlig sket det, at i forbindelse med at der er blevet færre muligheder for indenrigsflyvning, er der et stigende behov for alternative muligheder for at kunne komme til og fra enten arbejdet her på Christiansborg eller folketingsmedlemmernes mødeaktiviteter rundt om i landet.

Derfor har Præsidiet indstillet til en mere fleksibel ordning, således at man kan få dækket sin kørsel i egen bil der, hvor det erstatter den udgift, der ville have været, til en indenrigsrejse. Og derudover ligger der et par andre småting i lovforslaget, som alt i alt gør det mere fleksibelt og dermed nemmere for folketingsmedlemmer at passe både arbejdet her på Christiansborg og den store mødeaktivitet rundt om i landet.

Venstre støtter lovforslaget.

Kl. 10:02

Formanden:

Tak til Venstres ordfører. Fru Karen J. Klint som socialdemokratisk ordfører.

Kl. 10:02

(Ordfører)

Karen J. Klint (S):

Socialdemokraterne støtter selvfølgelig også lovforslaget her. Jeg synes, at vi skylder en tak til Præsidiet, for at Præsidiet sidste sommer handlede meget præcist og meget hurtigt. Selv om der egentlig ikke var den juridiske hjemmel til det, var man jo nødt til at træffe den beslutning, at folketingsmedlemmer, der var afhængige af indenrigsfly og ikke kunne komme frem og tilbage på anden måde, altså nå arbejdet herinde eller nå hjem og nå arbejdet derhjemme, selvfølgelig skulle have mulighed for at flytte sig ved biltransport. Så her er en kvittering for, at man løste problemerne sidste sommer, og en opbakning til lovforslaget.

Kl. 10:03

Formanden:

Tak til ordføreren. Fru Pia Kjærsgaard som Dansk Folkepartis ordfører.

(Ordfører)

Pia Kjærsgaard (DF):

Jamen jeg skal sådan set også bare tilslutte mig forslaget. Det er jo helt godtgørende og dejligt sådan en fredag morgen at modtage tak for et lovforslag. Det er jeg jo ikke lige vant til. Men det er jo dejligt, så tak for det. Og jeg skal tilslutte mig forslaget.

Kl. 10:03

Formanden:

Tak til Dansk Folkepartis ordfører. Jeg ved ikke, om der er en radikal ordfører. Det er der vist ikke. SF's ordfører? Nej.

Hr. Per Clausen som Enhedslistens ordfører.

Kl. 10:03

(Ordfører)

Per Clausen (EL):

Enhedslisten støtter også det her lovforslag. Jeg vil bare knytte en enkelt bemærkning til det, og det skyldes, at jeg har været nødt til at bruge formiddagen eller morgenen på at forklare et par journalister, at det her ikke er udtryk for en ny skandale, hvor folketingsmedlemmer tildeler sig selv nye store privilegier.

Det, der er vigtigt at understrege, er jo, at den her mulighed for at bruge sin egen bil sker i de tilfælde, hvor man ellers skulle bruge indenrigsflyvning. Det synes jeg jo er ret vigtigt at understrege, for nogle journalister har fået den misopfattelse, at der nu er fri adgang for folketingsmedlemmerne til at køre rundt i bil på Folketingets regning, og det er der overhovedet ikke tale om.

Så jeg har bare den bemærkning, at netop fordi det her handler om at løse problemet i forhold til indenrigsflyvningen, og fordi det jo handler om at skabe nogenlunde rimelige arbejdsvilkår og ordentlige betingelser for nogle af de folketingsmedlemmer, der bor sådan lidt afsides i Danmark i forhold til København – det vil sige, at de bor centralt – så kan Enhedslisten støtte det her lovforslag.

Kl. 10:04

Formanden:

Tak til Enhedslistens ordfører. Hr. Simon Emil Ammitzbøll som Liberal Alliances ordfører.

Kl. 10:04

(Ordfører)

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg skal bare som repræsentant for et parti, der endnu ikke er stort nok til at være repræsenteret i Folketingets Præsidium, sige, at vi kan tilslutte os forslaget fra samme. Det er jo i virkeligheden bare et nyttigt og praktisk forslag, som sørger for lidt mere fleksibilitet i forhold til de arbejdsforhold, der er. Så der er fuld opbakning herfra.

Kl. 10:05

Formanden:

Tak for det. Hr. Brian Mikkelsen som konservativ ordfører.

Kl. 10:05

(Ordfører)

Brian Mikkelsen (KF):

Det er et godt forslag, Præsidiet er kommet med, og som vi fra konservativ side varmt kan støtte. Det er rimeligt med fornuftige befordringsregler for folketingsmedlemmer, så man kan passe sit arbejde. Så derfor kan vi selvfølgelig støtte forslaget.

Kl. 10:05

Formanden:

Også tak til den konservative ordfører.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, så forhandlingen er slut-

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Udvalget for Forretnings-

ordenen. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 113:

Forslag til lov om ændring af lov om forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 18 år og lov om forbud mod tobaksreklame m.v. (Krav om billedlegitimation og skiltning herom samt forbud mod reklame for tobaksvarer på internettet for specialbutikker).

Af ministeren for sundhed og forebyggelse (Astrid Krag).

(Fremsættelse 10.01.2013).

Kl. 10:06

Forhandling

Formanden:

Forhandlingen er åbnet. Fru Jane Heitmann som Venstres ordfører.

Kl. 10:06

(Ordfører)

Jane Heitmann (V):

Med lovforslaget her vedtages en ny lov om salg af tobak og alkohol til personer under 18 år, og regeringen ønsker at justere den gældende tobaksreklamelov, så den kommer til at stemme overens med EU's tobaksdirektiv. Loven her retter sig særskilt mod vores unge mennesker, som vi naturligvis har en helt særlig forpligtelse til at beskytte, til at tage hånd om og til at forsøge at guide til en sund levevis.

Danske unge har en rigtig kedelig rekord, hvad angår alkohol. Faktisk er vores unge den gruppe unge, som drikker allermest i Europa. Vi har alle sammen et ansvar for at få gjort op med de triste tal. Det har vi både som politikere og forældre, og det har detailhandelen og alle de mennesker, som er omkring de unge mennesker, for de er ofte de allerbedste rollemodeller.

Lovforslaget sigter mod at begrænse de unges adgang til alkohol, ved at detailhandelen afkræver de unge gyldig billedlegitimation, hvis en salgsperson er i tvivl om alderen. Det er jo ingen hemmelighed, at vi fra Venstres side længe har haft et ønske om at styrke forebyggelsen af f.eks. tidlig alkoholdebut ved at skærpe kravene til detailhandelen. Derfor kan vi også fuldt ud bakke op om den del af forslaget, som sådan i runde tal fordobler bødestørrelserne til henholdsvis 5.000, 10.000 og 20.000 kr. for overtrædelser.

Det samme gør sig gældende i forhold til at begrænse rygning blandt unge. Ifølge Sundhedsstyrelsens nationale profil af de unge fra 2011 begyndte 85 pct. af alle rygere at ryge, da de var 19 år eller yngre. Derfor giver det god mening at sætte ind via detailhandelen med skiltning, der tydeligt angiver, at man skal være 18 år for at købe tobak, og at man skal vise billedlegitimation, hvis sælgeren i butikken er i tvivl om den unges alder.

Selv om man på både alkohol- og rygeområdet skærper lovgivningen, fjerner det ikke ansvaret fra forældrene, som er de primære omsorgspersoner. Og vi er – hånden på hjertet – i Venstre bekymrede for de unges sundhed. Det er forældrene, der skal tage snakken med vores unge mennesker om, hvordan man sikrer en fornuftig til-

gang til alkohol og tobak. Den del af ansvaret må forældrene påtage sig med dialog frem for alt.

Vi har i Venstre noteret os, at hørings svarene er positive set over en bred kam, både fra interesseorganisationer og erhvervsorganisationer. Selv om vi i Venstre er positive over for lovforslaget, har vi dog en bekymring i forhold til tilretningen af tobaksreklameloven til EU's tobaksdirektiv. Jeg vil gerne her spørge ministeren, om ministeren kan garantere, at EU's tobaksdirektiv med denne tilretning ikke bliver overimplementeret i dansk lovgivning.

I Venstre ser vi frem til det kommende udvalgsarbejde.

Kl. 10:09

Formanden:

Tak til Venstres ordfører. Hr. Flemming Møller Mortensen som socialdemokratisk ordfører.

Kl. 10:09

(Ordfører)

Flemming Møller Mortensen (S):

Her i Folketingssalen taler vi meget hyppigt om rygning og tobak, når vi drøfter sundhedspolitik, og det gør vi med meget god grund. Tobak er en alvorlig faktor, faktisk den største og alvorligste enkeltfaktor i forhold til udvikling af sygdom og død i Danmark. Det er træls, men det er nødvendigt at repetere, at 14.000 danskere dør hvert eneste år af en sygdom, som har relation til tobak og rygning. Det er altså dybt, dybt alvorligt for rigtig mange, ja, faktisk udgør de 14.000 dødsfald cirka en fjerdedel af alle dødsfald i Danmark.

Politisk er vi klar over den her situation. Vi har erkendt, at tobak skal tages alvorligt, det er skadeligt, og det er et stort sundhedsmæssigt problem. Vi handler politisk på den her erkendelse. Børn og unge er en særlig udsat gruppe; de er sårbare, og derfor er der helt naturligt et særligt ansvar at bære for voksne i forhold til børn og unge. Det er klart en forældreopgave hovedsageligt at bære ansvaret for, at børn og unge sikres et sundt og et godt liv. Normalt plejer jeg at sige, at forældrenes ansvar ikke kan gradbøjes. Det er stort, det er meget, meget stort.

I forhold til børn og unge og det at udsætte sig for sundhedsskadelige stoffer som tobak og alkohol opstår problemet jo ved, at børn og unge ikke indser de farlige konsekvenser af at have et forbrug. Vi ved i dag, at hver tiende ung på 15 år ryger, og det til trods for at loven siger, at man skal være 18 år for at købe tobak. Forældreansvaret er stort, men det er også et samfundsmæssigt ansvar. Det er et ansvar, som alle voksne, myndighedshavende personer bliver pålagt, også gennem folketingsvalget.

Forventningen er, at Folketinget træffer nogle beslutninger, sætter nogle strukturer og nogle lovmæssige rammer op for folks gøren og laden i vores land. Regeringens mål er helt klart, at vi skal gøre, hvad vi kan for at forebygge sygdomme. Vi skal fremme ligheden i sundhed, og vi skal i den her sammenhæng gøre, hvad vi kan, for at børn og unge ryger og drikker så lidt som muligt. Vi tager i dag også et politisk ansvar. Vi handler, vi drøfter nogle lovændringer, og det er dem, vi nu tager fat på her i dag.

Lovforslagets ændringer går ud på primært tre ting: For det første skal der være en bedre håndhævelse af de forbud, vi har i øjeblikket i forhold til salg af tobak og alkohol til unge under 18 år. Og derfor indføres der nu en pligt til at forlange gyldig billedlegitimation, sådan at alle salgssteder, hvor man måtte være i tvivl om en ungs alder, skal kræve en billedlegitimation.

Det indføres også, at der skal være en obligatorisk skiltning i butikkerne med autoriserede skilte, som fortæller, hvordan regelsættet er i forhold til aldersgrænse og det at skulle vise billedlegitimation.

Det tredje, der sker, er, at vi fordobler bødestraffen. Vi indfører rent faktisk nogle bøder, som vi tror kan have en præventiv effekt i forhold til detailhandelen alle de steder, hvor der sælges både tobak og alkohol. Og regelsættet gælder både tobak og alkohol. Ved første-

gangsovertrædelse bliver bøden på 5.000 kr., ved andengangsovertrædelse på 10.000 kr. og ved tredje gangsovertrædelse på 20.000 kr. Det tror vi detailhandelen vil føle som en straf, der kan mærkes, og derfor vil det også have en præventiv effekt.

Det er jo rent faktisk sådan, at loven i dag er meget klar, men vi ved også, at den brydes mange, mange gange hver eneste dag. Vi har en klar opfattelse af, at det bliver svært at lave meget grundig kontrol på det her område, men vi ved med os selv, og vi tror, at bødestrafen, som hæves, vil have den her præventive effekt. Og dermed tror vi også, at de tre konkrete tiltag her vil sikre, at detailhandelen i højere grad vil bære det ansvar, de har, og som de ved de har.

Sluttelig skal jeg sige, at lovændringen, der er lagt op til her i dag, også vedrører tobaksdirektivet i forhold til den europæiske lovgivning. Og der retter vi den danske lovgivning til, sådan at man på internettet ikke længere må reklamere for de udsalgssteder, hvor man sælger tobaksvarer og tobaksprodukter. Fra socialdemokratisk side er vi rigtig glade for, at vi er nået hertil, og vi håber – det kan vi også fornemme nu, hvor Venstre allerede har udtrykt sig positivt i forhold til ændringerne i de her to lovkomplekser – at vi får et bredt politisk flertal bag den her lovændring.

Kl. 10:14

Formanden:

Tak til den socialdemokratiske ordfører. Hr. Jens Henrik Thulesen Dahl som Dansk Folkepartis ordfører.

Kl. 10:15

(Ordfører)

Jens Henrik Thulesen Dahl (DF):

Tak. Vi kan tale vældig meget om tobak og alkohol i alle mulige sammenhænge. Det her lovforslag er jo i og for sig ganske enkelt, fordi det egentlig bare handler om, at vi skal overholde de regler, som vi allerede har. Der er gældende regler om, at der ikke må sælges tobak og alkohol til personer under 18 år og øl og vin og hjælp til unge under 16 år.

I Dansk Folkeparti støtter vi de regler, der er for salg, og derfor har vi heller ikke som sådan noget imod det her lovforslag. Grundlæggende kan man jo sige, at lovforslaget handler om, at ekspedienten nu skal spørge efter billedlegitimation, hvis vedkommende er i tvivl. Det har jo nok allerede været praksis mange steder, så hvor stor forskel det gør, må vi så se på. Det bliver understøttet af statsautoriserede skilte om, at det nu er sådan, at man kan blive bedt om billedlegitimation. Skiltene får man gratis af Sundhedsstyrelsen, og ifølge lovforslaget tager det 10 minutter at sætte dem op. Det må jeg jo så anbefale sundhedsministeren at huske, når hun nu skal lave regler for, hvordan de her skilte skal sættes op, så det bliver passende enkelt.

Ud over omkostninger til skiltene er der ifølge bemærkningerne til lovforslaget ikke nogen økonomiske konsekvenser, og det er der jo nok heller ikke. Men hvis vi nu er så heldige, at det her virkelig har en stor effekt, så vil det jo få en betydning både for indtjeningen ude i butikkerne og for provenuet til staten. Så man kunne jo håbe på, at der vil være en større effekt.

I forhold til billedlegitimation henvises der i bemærkningerne til det legitimationskort med foto, som kommunerne har mulighed for at udstede til unge over 16 år. I forbindelse med udvalgsarbejdet vil vi i Dansk Folkeparti gerne have, at vi prøver at se på, om man ikke kunne sætte foto på sygesikringskortet. For det har vi alle sammen, og det ville sikre de unge et legitimationskort, som de kunne bruge også i den her sammenhæng. Det ville også sikre legitimation ved brug af sygesikringskort i alle mulige andre sammenhænge. Et af de problemer, som det her forslag netop skal imødegå, er jo, at man i dag som ung kan fristes til at låne et sygesikringskort af en af ens kammerater, der er over 16 år, og på den led få mulighed for at købe øl eller alkohol eller tobak.

Det er jo derfor, det skrives ind, at man skal bruge billedlegitimation, så vi kunne faktisk slå to fluer med et smæk, hvis vi nu så lidt mere på, om man kunne – og det kunne man selvfølgelig, hvis man ville – sætte billede på sygesikringskortet. Så havde vi også sikret legitimationen i andre sammenhænge.

Men bortset fra det ser Dansk Folkeparti ikke nogen problemer med det her lovforslag.

Kl. 10:18

Formanden:

Tak til Dansk Folkepartis ordfører. Så er det fru Camilla Hersom som ordfører for De Radikale.

Kl. 10:18

(Ordfører)

Camilla Hersom (RV):

Tak. Jeg skal beklage, at jeg sådan kommer hastende ind.

Rygning er faktisk den største dræber, vi har i Danmark. Det er forfærdeligt, men det er ikke desto mindre sandt. Rygning rangerer som risikofaktor langt over forhold som fysisk inaktivitet, alkohol, dårlig kost, ulykker på arbejdet eller i fritiden, stofmisbrug og trafikuheld, når det gælder risikoen for kronisk sygdom og for tidlig død. I modsætning til så mange andre sundhedsmæssige forhold er det ovenikøbet et forhold, vi har gode muligheder for at påvirke politisk.

Den rygelov, vi har, har på lange strækninger været en fantastisk succes. Den har nedbragt antallet af rygere markant, og den har ændret holdningen til rygning. Der er dog fortsat udfordringer. Selv om antallet af unge rygere også falder, er det stadig hver fjerde af eleverne i 9. klasse, der ryger jævnligt. 10 pct. af de 15-årige i Danmark ryger dagligt. En del af dem vil holde op, når de bliver ældre, får børn, får ansvar og den respekt for konsekvenser, der melder sig med alderen. Men ikke alle holder op. Og vi ved med statistisk sikkerhed, at dem, der har størst held med at holde op, når først de er begyndt, er de mennesker, der i forvejen har ressourcerne i form af uddannelse, i form af job, i form af gode vilkår.

Det er nemmere at lade være med at begynde at ryge, end det er at holde op, fordi rygning er afhængighedsskabende fysisk og for mange også psykisk. Rygning slår hver anden bruger ihjel gennem en rygerrelateret sygdom. Der er derfor alle menneskelige, sundhedsmæssige og samfundsøkonomiske grunde til at sætte alt ind på at undgå, at der rekrutteres nye unge rygere. Derfor har regeringen og Enhedslisten lagt vægt på indsatsen over for unge, sådan som det er tydeligt i den aftale om stramning af rygeloven, som vi vedtog sidste år. L 113 er en udløber af denne aftale.

Kræftens Bekæmpelse dokumenterede i en undersøgelse sidste år, hvor utrolig let det er for unge at købe cigaretter i den danske detailhandel. Det kan jo undre, når det allerede af helt indlysende grunde er ulovligt at sælge tobak til unge under 18 år. L 113 har til formål at ændre dette. Det bliver nu et krav, at de handlende kræver billedlegitimation, hvis de er i tvivl, om en kunde er over eller under 18 år. Vi hæver også bødestrafen for at sælge tobak og alkohol til mindreårige.

Det er gode forslag. Det vil forhåbentlig have en umiddelbar effekt, da vi tager det for givet, at landets handlende vil overholde landets love, og at vedtagelsen utvivlsomt vil give fornyet opmærksomhed om loven. Måske kan det også ændre holdningen i befolkningen, således at der bliver en entydig opfattelse af, at tobak er et produkt for voksne og hverken for børn eller unge.

I Radikale Venstre tror vi ikke, vi er i mål med den nye rygelov og L 113, men vi tager et væsentligt skridt i den rigtige retning for at standse rekrutteringen af nye rygere. Og vi kan støtte lovforslaget i sin helhed.

Kl. 10:21

Kl. 10:24

Formanden:

Der er en kort bemærkning fra hr. Joachim B. Olsen.

Kl. 10:21

Joachim B. Olsen (LA):

Ordføreren siger, at ordføreren tager det for givet, at de ude i detailhandelen overholder lovgivningen. Hvorfor laver man så det her lovforslag? Det er jo allerede forbudt at sælge til unge under 18 år.

Kl. 10:22

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:22

Camilla Hersom (RV):

Det er jo et meget stort mysterium, at vi har en lovgivning, der ikke bliver overholdt. Det, vi så gør, er faktisk at lave et tiltag, som forhåbentlig kan sikre, at der bliver den opmærksomhed om, at det skal man. Vi hæver sanktionerne, og det fører forhåbentlig til en holdningsændring.

Kl. 10:22

Formanden:

Hr. Joachim B. Olsen.

Kl. 10:22

Joachim B. Olsen (LA):

Jeg fornemmede lidt, at ordføreren godt kan se, at logikken ikke hænger helt sammen. Man står og siger, at man har en formodning om, at de overholder lovgivningen, men man fremsætter et lovforslag, som man argumenterer for skal vedtages, fordi lovgivningen til at starte med ikke bliver overholdt, og nu tror man så, at når det her lovforslag bliver vedtaget, vil lovgivningen blive overholdt. Det synes jeg er en lidt underlig logik.

Kl. 10:23

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:23

Camilla Hersom (RV):

Jeg synes ikke så meget, at det er logikken, det halter med. Men jeg vil medgive, at det er dybt problematisk, at vi i dag har en lovgivning, der ikke bliver overholdt. Så kan man spørge: Hvad skal man gøre for, at den bliver overholdt? På det her område tror vi faktisk, at det, at det nu bliver et klart krav, at man skal vise en billedlegitimation, at det bliver et klart krav, at der skal sættes skilte op i butikkerne med et krav om det, at bødesanktionen hæves, samlet set vil gøre, at de bliver opmærksomme på derude, at det her faktisk skal tages alvorligt.

Kan jeg garantere det? Kan ministeren garantere det? Kan regeringen garantere det? Det kan vi selvfølgelig ikke, men der ligger jo også det politiske signal i det, at hvis vi efter den her skærpelse fortsat skal se, at man i det her land sælger et produkt til børn og unge, der notorisk gør dem syge eller i hvert fald hæver risikoen for det betragteligt, er det jo ikke utænkeligt, at vi er nødt til at skride til endnu skrappe midler. Jeg synes, at det ville være beklageligt, hvis vi skulle til at bruge omfattende politiresourcer på det, for politiet har andet at lave. Men vi må ærlig talt have en forventning om, at når vi vedtager lovgivning, bliver den også overholdt.

Kl. 10:24

Formanden:

Tak til ordføreren. Fru Özlem Sara Cekic som SF's ordfører.

(Ordfører)

Özlem Sara Cekic (SF):

Lovforslaget, som vi behandler i dag, er et tiltag i den samlede forebyggelsesindsats, og det kan bidrage til en bedre håndhævelse af aldersgrænserne for salg af tobak og alkohol. Jeg vil gerne understrege, at det her langt fra er det eneste, regeringen gør for at bekæmpe rygning især blandt børn og unge.

Der er allerede blevet gjort det, at cigaretterne er blevet dyrere, ved at vi har forhøjet afgifterne, og pakkerne indeholder nu 20 stk. Vi har også strammet rygeloven, bl.a. har vi skabt et hundrede procent røgfri miljøer i børneinstitutioner, på skoler og ungdomsuddannelser. Samtidig er der et stort flertal i Folketinget, der med satspuljeaftalen for 2012-2015 har afsat 16 mio. kr. til at bekæmpe rygning blandt udsatte unge. Så vi mener, at vi er rigtig, rigtig godt i gang, og vi har også et meget højt ambitionsniveau med hensyn til at bekæmpe rygningens skadelige konsekvenser.

Men vi er også nødt til at gøre noget ved rygningens sociale slagside. Det er jo vigtigt at beskytte alle børn og unge mod de sundhedsskadelige konsekvenser, der er ved rygning og indtagelse af alkohol. Der mener vi at vi skal gøre, hvad vi kan for at gøre det så svært som muligt for unge og børn at starte med at ryge. Selvfølgelig har forældrene også et ansvar. Jeg håber ikke, at debatten i dag kommer til at handle om, om det er den ene eller den anden, der har det, for vi har alle sammen et ansvar både som politikere og som forældre. Men det, der er det allervigtigste, når man kigger på, hvad man kan gøre i forhold til rygning, er, at man gør noget ved den sociale slagside. For i dag ved vi jo, at hyppigheden af rygning blandt børn, hvis forældre er på overførselsindkomst, er 20 gange større end blandt børn, der kommer fra hjem med højtuddannede forældre. Det vil sige, at rigtig meget tyder på, at der er en social slagside, som vi her fra politisk side faktisk kan være med til at gøre noget ved.

Derfor indeholder lovforslaget jo også, at der skal være en bedre skiltning, og at man i hvert fald ikke skal sælge tobak og alkohol til unge under 18. Hvis man står i den situation, at man er i tvivl om, hvorvidt vedkommende faktisk er over 18, skal man kunne bede om billedlegitimation. Det er selvfølgelig ikke det eneste redskab, og det ville da også være dybt mærkeligt at sige, at et eneste redskab som det her så skulle kunne løse alle problemerne. Men jeg mener faktisk, at det er et rigtig godt redskab, der fører os i den rigtige retning.

Så er der selvfølgelig også det, som mange andre ordførere også har nævnt, at selve lovforslaget også indeholder den del, der siger, at detailhandelen også skal tage et ansvar, og der kommer også til at være en ændring af selve bødestørrelserne. Vi kan varmt anbefale og støtte lovforslaget, så detailhandelen også begynder at tage ansvaret på sig.

Kl. 10:27

Formanden:

Der er en kort bemærkning fra hr. Joachim B. Olsen.

Kl. 10:27

Joachim B. Olsen (LA):

Intentionerne fejler jo ingenting her. Ordføreren siger, at det især er børn i lavindkomstfamilier, som ryger. Der er den her sociale slagside, som ordføreren siger, og det skal det her forslag så afhjælpe. Sådan helt ærligt, tror ordføreren så på, at de unge mennesker, som gerne vil ryge, ikke vil få fat i cigaretter? Hvis de ikke kan købe dem i Brugsen og i detailhandelen, så vil de købe dem andre steder. Og hvis ikke ordføreren tror, det er tilfældet, hvorfor er det så sådan, at når det kommer til alle mulige andre stoffer, f.eks. cannabis, har de unge mennesker, som gerne vil ryge det, ikke nogen problemer overhovedet med at få fat på det, og når de får fat på det, køber de det af

nogle mennesker, som ikke har den store interesse i, at det sker under nogle ordentlige, regulerede forhold?

Kl. 10:28

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:28

Özlem Sara Cekic (SF):

Jeg vil ikke begynde at blande cannabisdiskussionen ind i det her, fordi jeg synes at cannabisdiskussionen faktisk er enormt kompliceret, og det vil jeg rigtig gerne tage en snak med ordføreren om på et andet tidspunkt.

Men det, der er det interessante i forhold til den sociale slagside, er, at det ikke er et spørgsmål om, når man går ind her lovgivningsmæssigt og laver nogle begrænsninger, om det så betyder, at der ikke er nogen børn og unge, der vil få fat i cigaretter. Det tror jeg såmænd nok at de skal, hvis det er det, de gerne vil, men vi kan jo godt have nogle ambitioner, i forhold til hvilken folkesundhed vi gerne vil have, og hvordan vi kan skabe nogle miljøer, hvor der faktisk ikke bliver røget. For det er det, det er. Jeg synes tit, at det er et problem, at den 13-årige ikke har friheden til at sige fra. Det har vi jo gjort med den måde, vi har gået ind og strammet rygeloven, hvor man f.eks. på skoler ikke længere kan ryge. Jeg tror bare, at hele holdningsændringen også bliver skabt med selve lovgivningen, hvor man på den måde også rykker holdningen til, hvad det er, man også kan tillade sig at sige nej til, for der er også et gruppepres imellem børn og unge.

Kl. 10:29

Formanden:

Hr. Joachim B. Olsen.

Kl. 10:29

Joachim B. Olsen (LA):

Det var ikke et forsøg på at bringe cannabisdiskussionen ind i det her. Det var et forsøg på at vise, at på nogle andre områder er det fuldstændig ulovligt, og alligevel er det ikke noget problem for dem, der gerne vil ryge – i det her tilfælde cannabis – at få fat på de her stoffer. Det er ikke en diskussion om cannabis. Det er en diskussion om, hvordan mekanismerne er ude på den anden side af de her tykke mure. Har ordføreren oprigtig talt nogen tro på overhovedet, at det her lovforslag vil betyde, at de unge mennesker, som gerne vil ryge, vil have sværere ved at få fat på cigaretter? Tror ordføreren virkelig på det?

Kl. 10:30

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:30

Özlem Sara Cekic (SF):

Jeg tror ikke på, at det her lovforslag alene gør alle de ting, ordføreren gerne vil have. Men jeg synes, at sammenligningen er rigtig mærkelig, fordi i dag er det jo sådan, at man ikke må køre gennem byen med 200 km/t. Det har vi ligesom forbudt, men det gør folk alligevel. Skal vi så sige, at så må ingen have en bil? Det er også derfor, at jeg synes, at man er nødt til, når man ser på rygning og alkohol, at prøve skridt for skridt at have nogle ambitioner, i forhold til hvad det er for en sundhed, vi ønsker for vores børn og unge. Det ambitionsniveau mangler jeg faktisk tit hos Liberal Alliance, fordi al sundhedsdiskussion for dem handler om, at alle skal have lov til og frihed til at ryge lungerne væk og drikke leveren væk, og der mener jeg at vi som politikere da må have en ambition om, hvad det er, vi ønsker, og hvad det er for en frihed, vi har lyst til at give til vores

børn og unge i forhold til deres egen sundhed. Derfor kunne jeg da godt tænke mig at høre, hvad ordførerens bud er på, hvad man skal gøre, for at vi for børn og unge kan forebygge de konsekvenser, der har med rygning at gøre, og de konsekvenser, der har med alkohol at gøre.

Kl. 10:32

Formanden:

Tak til SF's ordfører. Der er ikke flere korte bemærkninger. Så er det fru Stine Brix som Enhedslistens ordfører.

Kl. 10:32

(Ordfører)

Stine Brix (EL):

Jeg opdagede, at Folketinget var utrolig hurtigt i dag, så jeg måtte tage benene på nakken, men jeg nåede det.

Jeg kan på vegne af Enhedslisten sige, at vi støtter forslaget. Det er jo en del af en aftale, som vi lavede med regeringen i foråret sidste år, og hvor vi på en række forskellige punkter forsøger at lave en indsats, som kan nedbringe tobaksforbruget blandt unge, og i det her forslag handler det så også om at nedbringe alkoholforbruget blandt unge.

Som jeg kunne høre at den foregående ordfører også var inde på, er forebyggelse, både når det gælder tobak, og når det gælder alkohol, jo mange, mange forskellige ting; der skal mange initiativer til, og det her er blot et af dem. Nogle af de andre initiativer, vi har taget, har bl.a. været at hæve priserne på alkohol og tobak, altså at gøre det dyrere at bruge nogle af de her produkter. Et andet initiativ er det, der er en del af den forebyggelsespakke, den rygepakke, som vi vedtog i foråret sidste år, og som handler om at skabe røgfri miljøer på børneinstitutioner og på skoler. Samtidig har de partier, som er en del af satspuljekredsen, også lavet en aftale, hvor man laver en særlig indsats for at bekæmpe rygning blandt unge. Så jeg synes, vi efterhånden er ved at komme godt omkring det her emne. Jeg tror på, at vi ved at bruge en masse forskellige typer af værktøjer for det første kan sende et meget klart signal til de unge om, at vi anbefaler, at man ikke begynder at ryge, og at vi også anbefaler, at man kun har et moderat alkoholforbrug, samtidig med at vi for det andet gør det lettere at vælge nogle af de her ting fra, fordi det ikke er så tilstedeværende i børn og unges dagligdag.

Så derfor kan vi fra Enhedslistens side støtte forslaget. Vi ser frem til at se, hvordan lovforslagene samlet set kan have en effekt; det bliver vi jo nødt til at følge for at se, om det rent faktisk virker.

Kl. 10:34

Formanden:

Tak til ordføreren. Hr. Joachim B. Olsen som Liberal Alliances ordfører.

Kl. 10:34

(Ordfører)

Joachim B. Olsen (LA):

Der er jo tale om et lovforslag, hvor det ikke skorter på gode intentioner, men når man går lidt i dybden med det, er det lidt hult. Det siges, at der nu skal vises billedlegitimation, hvis en person skal købe cigaretter – eller det kan de detailhandlende forlange at der skal, hvis de er tvivl om, om personen er 18 år. Man kunne måske tro, at de mennesker ude i detailhandelen, som gerne vil sælge tobak til unge under 18 år, meget ofte vil komme i tvivl, da det jo ikke er noget fast krav. Hvis man virkelig skulle være konsekvent her, skulle man sige, at alle skal vise billedlegitimation, når de vil købe tobak. Så der er meget signalpolitik i det her, og jeg tror ikke, at det får den store effekt. Vi mener ikke, at man skal lave lovgivning, der bare skal være signalpolitik. Det er den ene side af sagen.

Den anden side af sagen er, at meget af den argumentation, der er blevet brugt heroppe, er, at man vil beskytte unge mennesker mod at ryge, fordi det er meget, meget farligt. Det er jo noget, vi har hørt mange gange. Jeg vil gerne understrege, at det ville være fuldstændig vanvittigt at stå og sige, at rygning er sundt, for det er det ikke. Det er i hvert fald ikke sundt for kroppen. Nogle rygere mener måske, at det er sundt for sjælen at bruge lidt tobak en gang imellem, og det er måske derfor, at de på trods af alle advarsler gør det, men sådan er der jo så mange ting. Med hensyn til det her med, hvor farligt det er, vil jeg læse op af en artikel på politiken.dk fra den 27. oktober 2012. Overskriften lyder således:

»Kræftens Bekæmpelse bekræfter: Man kan ryge løs i 20'erne uden at frygte tidlig tobaksdød«

Så står der:

»Den er god nok. Man kan være storryger i sine 20'ere og alligevel undgå at dø tidligere end ikkerygere på grund af tobaksrelaterede sygdomme. Så længe man kvitter tobakken, inden man fejrer 30 års fødselsdag.

Det anerkender Kræftens Bekæmpelse efter forskere på Oxford University i dag har offentliggjort en undersøgelse, der viser, at kvinder, der stopper med at ryge, inden de fylder 30 år, reducerer risikoen for at dø tidligt af tobaksrelaterede sygdomme med 97 procent.«

Det vil altså sige, at meget af den argumentation, som er blevet brugt på talerstolen i dag, om, hvor farligt det er at ryge, når man er ung, ikke holder. Kræftens Bekæmpelse skynder sig selvfølgelig at sige, at der jo stadig er nogle fordele ved at holde op med at ryge; man får bedre kondition osv. osv. Det er jo fint nok, hvis vi vil forbyde rygning, fordi vi gerne vil have, at flere unge får god kondition. Så er det bare den argumentation, man skal bruge.

Vi kan ikke støtte det her forslag, fordi det er signalpolitik. Vi kan konstatere, at den argumentation, der bliver brugt, åbenbart ikke er fagligt særlig god, og at det her i højere grad handler om, at der er utrolig mange politikere herinde, der gerne vil bestemme, hvordan vi skal leve vores liv, og som ikke kan forstå, at andre mennesker tager andre valg end dem, de selv tager. Det kan så undre, når man går rundt på gangene herinde og ser, hvor mange folketingspolitikere der står og pulser løs i rygerum osv. Men sådan er der jo så meget. Tak.

Kl. 10:38

Formanden:

Der er tre korte bemærkninger. Det er først fru Camilla Hersom.

Kl. 10:38

Camilla Hersom (RV):

Forstår jeg ordføreren rigtigt, nemlig at vi, fordi man, hvis man holder op med at ryge igen, efter at man er begyndt, selvfølgelig kan reducere den risiko, der er, ikke på nogen måde forsøge at forhindre, at unge rekrutteres til at ryge? Er kernen i beskeden her fra Folketingets talerstol, at fordi det er klart, at hvis man ryger i de unge år og holder op igen, kan risikoen for at dø og udvikle kroniske sygdomme reduceres, og derfor skal vi ikke bekymre os om det, for folk kan bare holde op igen? Er det det, der er beskeden?

Kl. 10:39

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:39

Joachim B. Olsen (LA):

Nej, jeg forholder mig til det, som jeg også kan høre Kræftens Bekæmpelse siger, nemlig at hvis man stopper med at ryge, inden man bliver 30 år, er der ikke nogen specielt stor risiko for, at man skulle dø af, at man har røget. Når der så herindefra laves en lovgivning med den begrundelse, at det er meget farligt at ryge, når man er ung,

kan jeg jo så bare konstatere, at forskningen siger, at det er forkert. Det vil så sige, at lovgivningen laves på et forkert grundlag.

Specielt Det Radikale Venstre, som jo bryster sig af at lytte til eksperterne, skulle måske også lytte til dem på det her punkt, selv om det ikke helt passer ind i det her forbudsmani, hvor man gerne vil have, at alle danskere lever på en bestemt måde, og hvis de ikke gør det, skal vi sætte forbud op over for dem, der lever på en anderledes måde.

Nu står jeg faktisk og relaterer det til noget fagligt materiale, som skyder den argumentation, der blev brugt her i salen, ned. Det synes jeg da at man skal lytte til, for det skal da hvile på et godt fagligt grundlag. Det gør argumentationen herinde så åbenbart ikke.

Kl. 10:40

Formanden:

Fru Camilla Hersom.

Kl. 10:40

Camilla Hersom (RV):

Jeg synes, at det er helt uhyrligt at tage den klare konsekvens. Det handler om, at hvis man er begyndt at ryge, holder op med at ryge, daler ens risiko for at dø selvfølgelig, sammenlignet med at man bliver ved med at ryge, men det er jo ikke det samme som at sige, at rygning er uden skadelige konsekvenser. Rygning har masser af skadelige konsekvenser. Hver eneste cigaret, man tænder, har skadelige konsekvenser. Det er for blodomløbet, ilt til hjernen, og jeg ved ikke hvad. Jeg kunne remse mange ting op, men det kan jeg ikke nå på det minut, jeg har.

Jeg kan nå at stille et spørgsmål: Mener Liberal Alliance, at vi har et politisk ansvar for at forhindre, at der rekrutteres nye unge rygere, eller er det noget, vi bare skal overlade til dem selv?

Kl. 10:41

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:41

Joachim B. Olsen (LA):

Man kan ikke sætte det op på den måde. Jeg har som forældre et ansvar for mine børn. Vi har ude i civilsamfundet et ansvar for hinanden. Herinde kan vi lave lovgivning, vi kan forbyde ting, men vi er da nødt til at se på, om det virker. Hvis den radikale ordfører oprigtigt tror på, at det hjælper, at vi vedtager det her lovforslag, som handler om, at hvis de ude i detailhandelen er i tvivl om, hvorvidt en person er under 18 år, skal vedkommende fremvise billedlegitimation, og hvis Det Radikale Venstre oprigtigt tror på, at de unge mennesker, som gerne vil ryge, ikke kan få fat på cigaretterne, er man naiv ud over alle grænser. Det betyder, at vi vedtager et fuldstændig virkningsløst lovforslag. Det har ingen effekt. Det er ren signallovgivning.

Kl. 10:42

Formanden:

Hr. Flemming Møller Mortensen for en kort bemærkning.

Kl. 10:42

Flemming Møller Mortensen (S):

Det kommer overhovedet ikke bag på mig, at hr. Joachim B. Olsens øvelse i ordførertalen i dag er at sige signalpolitik, at resten af Folketinget fører signalpolitik, at Liberal Alliance står og drager i tvivl, om tobak for unge er farligt eller ikke farligt. Hr. Joachim B. Olsen fremfører et enkelt citat og siger dermed: Ryg bare som unge, bare I stopper, inden I bliver 30, så har I et lige så langt liv, et liv uden isolation på grund af kroniske lungelidelser og alt muligt andet. Jamen hold nu op, vil jeg sige til hr. Joachim B. Olsen og Liberal Alliance.

Vi ved jo netop, at jo tidligere man starter med at ryge, desto vanskeligere er det at stoppe i voksenlivet. Vil Liberal Alliance bære ansvar for børn og unges sundhed og gode liv, eller melder man fuldstændig pas?

Kl. 10:43

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 10:43

Joachim B. Olsen (LA):

Det er jo den sædvanlige argumentation, når man ikke vil være med til at vedtage et lovforslag, som udelukkende er signalpolitik. Den argumentation, der er blevet brugt, også af hr. Flemming Møller Mortensen heroppe på talerstolen, er simpelt hen forkert. Selv Kræftens Bekæmpelse bekræfter, at det ikke er specielt farligt at ryge, når man er ung, fordi det ikke reducerer ens levealder, så længe man stopper, inden man er 30.

Fordi vi ikke vil være med til at vedtage det her, er det jo ikke sådan, at vi siger, at vi ikke synes, at unge mennesker ikke skal ryge. Jeg synes ikke, at mine børn skal ryge. Jeg ville blive vred, hvis de begyndte at ryge. Det er jo et ansvar, jeg tager på mig som forælder. Men nu står jeg som folketingspolitiker og skal tage stilling til, om vi skal vedtage et lovforslag herinde, som udelukkende er signalpolitik, som ikke vil have nogen effekt overhovedet. Jeg har boet i USA. Der skal alle vise legitimation, når de køber alkohol osv. Unge mennesker har en utrolig evne til at skaffe de ting, de gerne vil have. Nogle unge mennesker synes måske endda, at det er sjovt, endda lidt sjovere, at gøre ting, som de voksne har sagt er forbudt. Summa summarum: Jeg tror ikke, at det her vil få færre unge mennesker til at ryge overhovedet.

Kl. 10:44

Formanden:
Hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 10:44

Flemming Møller Mortensen (S):

Nu fik vi igen det indøvede udtryk signalpolitik. Tak for det, vil jeg sige til hr. Joachim B. Olsen. Jeg kan ikke sige andet, end at det er politisk latterligt, at Liberal Alliance står her og fremfører, at Kræftens Bekæmpelse legaliserer og accepterer, at børn skal ryge. Kræftens Bekæmpelses hele formål, WHO og alle mulige andre sundhedsorganisationer, har vedkendt sig det samme som næsten hele Folketinget her, lige fraset Liberal Alliance, nemlig at tobak er skadeligt. Tobak er rigtig, rigtig skadeligt. Hr. Joachim B. Olsens egne børn skal ikke ryge, men synes hr. Joachim B. Olsen, at det er i orden, at butikkerne sælger tobak til børn helt ned til 10, 12, 14-årsalderen, til trods for at vi i loven siger, at man skal være 18 år? Nej, det tror jeg rent faktisk ikke at hr. Joachim B. Olsen synes, og derfor burde hr. Joachim B. Olsen og Liberal Alliance også støtte det forslag, der ligger her, for det er lige nøjagtig det, lovforslaget går ud på.

Kl. 10:45

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 10:45

Joachim B. Olsen (LA):

Jeg har ikke sagt, at Kræftens Bekæmpelse legitimerer, at man skal ryge. Jeg har sagt, at de anerkender en undersøgelse, der er lavet, og som dækker 1,3 millioner briter, og som viste, at hvis man holder op med at ryge, inden man er 30, går det ikke ud over ens levealder. Det er ikke det samme, som at de siger, at man bare skal ryge løs, det ved hr. Flemming Møller Mortensen også godt. Jeg nævner den un-

dersøgelse, fordi den modsiger det, som hr. Flemming Møller Mortensen står og siger, når han er heroppe på talerstolen, nemlig at det er utrolig farligt at ryge, når man er ung. Man dør tidligere, siger hr. Flemming Møller Mortensen. Det gør man så bare ikke. Jeg synes da, at det er helt fair at bruge det argument.

Så spørger hr. Flemming Møller Mortensen, om jeg synes, det er okay, at man sælger cigaretter til børn på 10-12 år. Nu ved jeg ikke, hvor mange 10-12-årige der ryger. Jeg tror ikke, det er særlig mange, heldigvis. Men jeg kan sige, at jeg købte rigtig mange cigaretter, da jeg var 10-12 år gammel. Det gjorde jeg, fordi jeg var på sommerferie hos min farmor, og hun sendte mig over i Brugsen, og så skulle jeg købe cerutter for hende. Det var sådan lidt hyggeligt, at vi havde det der sammen. Det bliver så også forbudt med det her. Jeg synes, det er ude på et overdrev.

Kl. 10:47

Formanden:
Fru Özlem Sara Cekic for en kort bemærkning.

Kl. 10:47

Özlem Sara Cekic (SF):

Det er da grotesk at høre en sundhedsordfører sige, at det da også er lidt hyggeligt, at tiårige skal have lov til at ryge. Jeg spørger nu en gang til, for ordføreren gav ikke svar på det. Vi er enige om – jeg hører ikke nogen herinde sige, at vi er uenige – at forældrene også har et ansvar.

Så spørger jeg ordføreren: Har detailhandelen også et ansvar for, at børn – lad os bare snakke om børn, der er under 15 år – ikke skal have lov til at købe alkohol, ikke skal have lov til at købe tobak?

Vi bliver ved med at kredse om det samme, for hvad er egentlig Liberal Alliances svar på det her store sundhedsproblem? Hvad er det, de gerne vil gøre? Jeg vil gerne have nogle konkrete eksempler på, hvordan man skal forebygge, at børn og unge ikke kommer til at udsætte sig selv for tobak og for røg og for alkohol, for vi er vel enige om, at det er skadeligt for dem? Så derfor vil jeg bare gerne have nogle konkrete eksempler. Jeg nøjes gerne med bare et.

Kl. 10:48

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 10:48

Joachim B. Olsen (LA):

Problemet er, at man på venstrefløjten tror, at den eneste måde, hvorpå man ligesom kan vise, at man synes, at børn og unge ikke skal ryge og drikke, er ved at lovgive – lovgive og forbyde. Men faktum er jo, at den udvikling, der sker i samfundet, nemlig at færre og færre ryger, ikke er en konsekvens af noget som helst, vi har vedtaget herinde. Det er, fordi der er en udvikling ude i samfundet, som gør, at der bliver sat større og større fokus på sundhed, fordi det er noget, folk selv efterspørger. Det er ikke, fordi vi har sagt, at de skal gøre det. Derfor er der færre, der begynder at ryge.

Det er jo en meget, meget positiv udvikling. Den udvikling var allerede i gang, før man vedtog rygelov osv. Der var allerede restauranter og cafeer, hvor der ikke måtte ryges, fordi man kunne se, at her var der altså et kundegrundlag; der var mange mennesker, der gerne ville gå ind på en café, hvor der ikke blev røget. Det var altså en udvikling, der allerede var i gang.

Bare fordi man ikke vil være med til forbud, betyder det ikke, at man personligt synes, det er o.k., at unge mennesker ryger. Jeg tror bare ikke på, at forbud og sådan en lovgivning, som man laver her, har nogen som helst effekt. De unge mennesker, som gerne vil ryge, vil fortsat ryge. Dermed er det bare signalpolitik. Vi kan ikke lide, at man vedtager lovgivning, som gør, at man forbyder ting bare for at

sende nogle signaler, når det ikke har nogen som helst effekt. Det her vil ikke have nogen som helst effekt.

Kl. 10:49

Formanden:

Fru Özlem Sara Cekic.

Kl. 10:49

Özlem Sara Cekic (SF):

Så konklusionen er, at Liberal Alliance ikke har et eneste forslag til, hvordan man kan forebygge, at børn og unge ryger eller indtager al for megen alkohol. Det var det, jeg spurgte om. Jeg kan nøjes med bare et eneste forslag, og så fik vi en sang fra de varme lande.

Ordføreren siger, at rygeloven ikke har haft en betydning, for den holdning var der allerede. Det er noget værre vrøvl. Vi ved jo godt, at rygeloven har haft en betydning med hensyn til holdningsændring. Det ved vi. Vi ved, at det har haft en ret stor betydning, at der har været røgfri miljøer, og vi ved, at folk i den forbindelse har fået tilbuddet rigtig mange rygestopkurser. Alt det har haft betydning.

Men nu, hvor jeg ikke kan få et eneste konkret eksempel på Liberal Alliances forebyggelsespolitik, vil jeg bare spørge om noget helt andet. Jeg vil gerne spørge hr. Joachim B. Olsen, om hr. Joachim B. Olsen synes, at børn og unge skal have lov til at ryge og drikke, som de har lyst til. Altså om man slet ikke behøver at have restriktioner. Han kan bare svare ja eller nej.

Kl. 10:50

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:50

Joachim B. Olsen (LA):

Jeg synes ikke, at børn og unge skal ryge. Det er en personlig holdning. Jeg synes, de skal dyrke sport, det gjorde jeg selv. Jeg prøvede i øvrigt også at ryge på et tidspunkt, da jeg var barn. Som 16-årig syntes jeg lige pludselig, at det var smart at ryge. Det gjorde jeg så et års tid, så holdt jeg op igen. Det er jo det, langt de fleste gør. Når man er ung, skal man ofte prøve nogle ting. De unge mennesker, der ønsker at prøve sådan nogle ting, vil gøre det. Det kan vi jo se på alle mulige andre områder. Heldigvis lægger man det til side. Langt, langt de fleste lægger det fra sig, når de bliver voksne. Det tror jeg ikke man kan ændre herindefra.

Når man i andre lande ryger mindre eller drikker mindre, handler det om den kultur, der er i de lande. Det er den, man skal påvirke. Det gør vi ikke herindefra med lovgivning. I f.eks. Italien har man den mindst restriktive alkoholpolitik overhovedet. Unge mennesker drikker meget mindre i Italien, end de gør i Danmark. Det er jo egentlig meget sjovt, at alle de lande, hvor unge mennesker drikker mest – England, Danmark, de nordvesteuropæiske lande – er de lande med den allerallerstængeste forbudspolitik, altså dem med allerflest restriktioner.

Det her handler om kultur. Det her handler om, at vi har en kultur, der gør, at vi ryger meget og drikker meget. Og det er det, man skal ændre på. Det gør vi altså ikke med lovgivning herindefra. Det er heldigvis noget, der er i gang ude i samfundet, og det er selvfølgelig glædeligt.

Kl. 10:52

Formanden:

Fru Benedikte Kiær for en kort bemærkning.

Kl. 10:52

Benedikte Kiær (KF):

Nu taler ordføreren meget om, at det er vigtigt med fakta og viden og materiale, når man kommer med lovforslag og skal vedtage lov-

forslag – det, som vi inden for sundhedsområdet kalder evidens. Jeg vil blot lige fremføre, at i forhold til den remse, der lige kom fra ordføreren, kunne man kigge på Sverige, som har en noget mere restriktiv tilgang til unge og alkohol. Der kan vi jo se, at der er et mindre alkoholforbrug hos de unge, end der er i Danmark. Så man kan jo tage alle de lande, man vil, som passer ind i ens holdninger og ens retorik.

Nu er det kun rygning, som ordføreren har talt om, men hvad med alkohol? Hvilken påvirkning har alkohol egentlig på de unge mennesker, når de drikker sig fra sans og samling sådan torsdag, fredag og lørdag? Hvad har det egentlig af indvirkning på en ung persons hjerne i 14- og 15-årsalderen?

Kl. 10:53

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:53

Joachim B. Olsen (LA):

Det har da en utrolig negativ indvirkning, men det er måske der, hvor vi liberale og konservative er forskellige. Konservative tror på, at det skal være staten, der skal ændre de ting, og at man overhovedet tror på, at det er staten, der kan ændre de ting gennem lovgivning, synes jeg er utroligt. Så er det jo bare utroligt, at alle de ting, vi har forbudt, ikke er forsvundet, og at forbruget af alle de ting, vi har forbudt, ikke er faldet overhovedet.

Jeg synes da, det er superdumt at drikke, når man er ung. Jeg synes da, det er beskæmmende, når man ser unge mennesker, der drikker sig fulde torsdag, fredag og lørdag. Jeg vil så godt lige henholde, at langt de fleste unge – om end de drikker meget – har et forholdsvis fornuftigt alkoholforbrug. Det er ikke sådan, at det er noget, der forstyrrer deres liv, og det er ikke noget, de bliver ved med resten af deres liv.

Men dem, som har et decideret problem med det og drikker for meget, så de ikke kan passe deres skole, er da et problem. Men jeg tror ikke ét sekund på, at det er noget, vi løser herindefra med lovgivning. Det skal løses ude på skolerne, ved at man tager ansvar ude på skolerne, ved at man taler om de her ting, ved at de unge mennesker selv siger fra.

Kl. 10:54

Formanden:

Fru Benedikte Kiær.

Kl. 10:54

Benedikte Kiær (KF):

Man kan tydeligt høre, at ordføreren overhovedet ikke har nogen som helst viden om den konservative politik, når ordføreren kan stå og hælde så meget sludder ud fra talerstolen.

Jeg spurgte om, hvad det er for en indvirkning, alkohol kan have på de unges hjerner, for alkohol kan faktisk have en ret alvorlig indvirkning på indlæringen og koncentrationsevnen hos de unge mennesker. Der skal faktisk ikke et særlig stort forbrug til, og derfor er det selvfølgelig ekstremt vigtigt, at forældrene, civilsamfundet og skolerne osv. er på banen.

Vi står her med et forslag om salg af alkohol, men jeg kan forstå, at ordføreren synes, at det er helt i orden, at butikkerne sælger vodka, tequila og snaps til unge mennesker på 12, 13 og 14 år. Det må jo være det, der er konklusionen af de ting, ordføreren har sagt her i dag; man kan jo ikke være lidt gravid – enten er man gravid, eller også er man ikke.

Jeg vil egentlig gerne høre, hvad ordføreren synes: Skal der bare være frit lejde, og så kan man sælge hård alkohol til unge på 12 og 13 år?

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 10:55 at understøtte den vigtige indsats, som forældrene skal gøre hjemme i stuerne og ved køkkenbordet, og understøtte den indsats, som skolelederne – som ordføreren selv nævner i forbindelse med den indsats, som skal foregå på skolerne – gør, og alle de gode initiativer, som foregår ude i virkeligheden.

Kl. 10:58

Joachim B. Olsen (LA):

Jeg synes ikke, det er o.k., at unge mennesker drikker meget. Det er min personlige holdning. Men én ting er, at man synes, noget er forkert, en anden er, at man tror, man kan løse det med forbud. I USA har man en meget, meget restriktiv alkoholpolitik, når det kommer til unge mennesker – alle skal vise ID. Jeg gik på universitetet i USA, og jeg kan love, at folk under 18 år også drak. De fik alkohol alligevel. Når der er den efterspørgsel, vil den blive mødt. Og hvis man tror noget som helst andet, er man dybt naiv. Spørgsmålet er bare, hvem det er, der skal levere det.

Hvis vi skal ændre alkoholvanerne i det her land, handler det om, at vi skal ændre vores kultur. Det gør vi ikke med det her lovforslag. Det kommer overhovedet ikke til at løse nogen som helst problemer.

Kl. 10:56

Formanden:

Den sidste korte bemærkning er fra fru Jane Heitmann.

Kl. 10:56

Jane Heitmann (V):

Tak til ordføreren for et spændende indlæg. Jeg er sådan set enig med ordføreren et langt stykke hen ad vejen, især i forhold til at vi skal have forældrene på banen og at forældrene har et stort og tungt ansvar for deres børn.

Jeg synes, det er utrolig interessant, at ordføreren fører frem, at det, der betyder noget for Liberal Alliance, er, at vi får en kulturændring. Det er jeg sådan set også enig med ordføreren i et langt stykke hen ad vejen. Jeg hører ordføreren sige, at man har et stort ansvar på skolerne. Hvordan forestiller ordføreren sig at skolerne skal løfte den opgave?

Kl. 10:57

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:57

Joachim B. Olsen (LA):

Det forestiller jeg mig ved, at den ledelse, der er ude på skolerne, tager et ansvar – det kunne f.eks. være ved at sige, at der ikke må drikkes til fester; det kunne være, de selv besluttede, at der ikke måtte ryges på skolen osv. – at man altså tager et ansvar derude, så de unge også får medbestemmelse, med hensyn til hvordan politikken skal være ude på den enkelte institution. Det skal ikke være, ved at det bliver trukket ned over hovedet herindefra.

Kl. 10:57

Formanden:

Fru Jane Heitmann.

Kl. 10:57

Jane Heitmann (V):

Jeg er jo sådan set igen meget enig med ordføreren i, at det er rigtig vigtigt, at man tager et ansvar derude i virkeligheden, hvor tingene fungerer. Jeg synes også, det er rigtig vigtigt, at vi får skoleledere, vi får lærere, vi får alle de personer, der er omkring de her unge mennesker, på banen.

Men nu er situationen jo den, at hr. Joachim B. Olsen sidder i Folketinget og har et ansvar for også herindefra at sikre det. Og jeg har endnu ikke hørt, hvilke initiativer det er, Liberal Alliance og ordføreren forestiller sig vi skal sætte i værk her fra Christiansborg for

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:58

Joachim B. Olsen (LA):

Det er nok, fordi jeg ikke har en ret stor tro på, at vi kan gøre ret meget på det område. Jeg ved godt, at når vi sidder herinde, vil vi gerne tro, at vi er meget, meget magtfulde, og at vi kan gøre utrolig mange ting og understøtte kulturændringer osv. Det tror jeg vi kan i et meget, meget begrænset omfang, når det kommer til de her ting. Der tror jeg mere på den udvikling, som rent faktisk finder sted ude i samfundet helt uafhængigt af, hvad vi står og siger på talerstolen herinde, nemlig den udvikling, der går i retning af, at flere og flere holder op med at ryge, at der ude på institutionerne bliver snakket om alkoholkultur osv. Det sker helt uafhængigt af, hvad vi står og siger herinde.

Jeg ved godt, det er fristende, når man er herinde, så at sige: Nå, men så springer vi på udviklingen. Men der sker jo det, at når man vedtager rygelovgivning og det kan gennemføres, er det jo, fordi der er sket et holdningsskred ude i samfundet. Hvis det var sådan, at der var 200.000 mennesker ud på Slotspladsen for at protestere mod, at vi vedtog rygelovgivning, ville vi ikke gøre det. Vi står på skuldrene af den udvikling, som allerede foregår i samfundet. Og vi vil så gerne bagefter tage æren for, at det er os, der har gennemført det, men sådan forholder det sig ikke.

Kl. 10:59

Formanden:

Tak til ordføreren. Fru Benedikte Kiær som ordfører for De Konservative.

Kl. 10:59

(Ordfører)

Benedikte Kiær (KF):

Det er en tilbagevendende historie i medierne, at vi hører om unge på 12, 13, 14 eller måske 16 år, der har været inde i en forretning og købe en flaske vodka, tequila eller noget andet stærk alkohol og samtidig også nogle smøger. I avisen eller på skærmene kan vi ofte se, hvor let det er for nogle af de unge mennesker at købe både smøger og stærk alkohol, selv om det faktisk ikke er i orden ifølge lovgivningen.

Den tidligere ordfører har lige været oppe og sige, at man jo også skal se på, hvad der sker ude i virkeligheden. Nu mener jeg dog, at vi herinde også er en del af virkeligheden, men det er også vigtigt, at vi ser på, hvilke holdninger der findes rundtomkring hos borgerne. Det, som jeg oplever, er, at der er rigtig mange, der bliver forarget og gale over, at en 14-årig kan gå ind og købe en flaske vodka til eget forbrug.

Derfor er det jo også vigtigt, at den lovgivning, vi har i dag, som faktisk går ind og siger, at det ikke er lovligt at sælge hård alkohol til unge mennesker under 18 år, og at det også er ulovligt at sælge tobaksvarer, faktisk er en lovgivning, som bliver håndhævet. For det er skadeligt. Det er skadeligt at ryge, når man er meget ung, og det er også skadeligt at drikke meget stærk alkohol og drikke det flere gange om måneden. Det går ud over indlæringen, og det går ud over koncentrationsevnen. Det er virkelig noget, der går ud over de unges skolegang.

Men problemet med de her historier er jo, at lovgivningen ikke bliver håndhævet, som den burde, og det er baggrunden for, at vi i dag står med det her lovforslag. Altså, som sælger har man faktisk pligt til at forlange billed-id. Det vil sige, at det – hvis man ser meget ungdommelig ud, men er 19 år – er en god idé at have billed-ID med, men også, at man som butik skal skilte med, at man kan kræve billed-ID.

Så er der også det her element med bødestørrelsen. For der er nok nogen, der tænker: Nå ja, en bøde på 2.000 kr. for at sælge meget stærk alkohol til unge mennesker; det er ikke det store i forhold til, hvad man egentlig skal sætte i værk for at undgå at sælge alkohol til unge under 18 år.

Derfor er der et forslag om, at gå ind og regulere bødestørrelserne, så de kan virke præventivt. I det hele taget går det her lovforslag ud på at få en styrket håndhævelse af den lovgivning, der findes i dag. Derfor kan Det Konservative Folkeparti støtte de her punkter.

Så er der det her omkring tobaksreklamedirektivet og reklame-lovgivningen herhjemme. Her er jeg fuldstændig på linje med det, som ordføreren for Venstre sagde, altså at vi gerne vil sikre os, at der ikke sker en overimplementering. Det kan ikke umiddelbart ses af lovforslaget, og jeg er da også fortrøstningsfuld over for, at det blot vil blive sådan, at man får implementeret direktivet. Men jeg vil blot lige høre, at der ikke sker en overimplementering.

Kl. 11:03

Formanden:

Tak til ordføreren. Ministeren for sundhed og forebyggelse.

Kl. 11:03

Ministeren for sundhed og forebyggelse (Astrid Krag):

Tak for det. Og tak for bemærkningerne og den gode debat i dag.

Som det også afspejles i lovforslaget, lægger regeringen meget stor vægt på at beskytte børn og unge mod de sundhedsskadelige konsekvenser af rygning og indtagelse af alkohol og på at reducere den sociale slagside, vi ved der er, i forhold til unges rygning. Den socialdemokratiske ordfører sagde det: Hver 10. unge under 15 år ryger. Og vi ved, at der er meget stor social ulighed, med hensyn til hvem der begynder at ryge som unge. Er dine forældre på overførselsindkomst, ja, så er der 20 gange så stor risiko for, at du bliver daglig ryger, end hvis dine forældre har en lang uddannelse.

Rygning har konsekvenser for din sundhed. Rygning har konsekvenser for, hvor mange gode leveår man har, og derfor er det her et vigtigt område at sætte ind på.

I forlængelse af den diskussion, der har været her i salen, vil jeg slå fast, at der er en selvstændig pointe i ikke at starte med at ryge, al den stund at tobak jo er et afhængighedsskabende stof. Det er altid en god idé at stoppe med at ryge, det er altid godt for din sundhed at stoppe med at ryge. Begynder du at ryge som 12-årig, og stopper du, inden du bliver 30 år, er det rigtig godt. Men det bedste var, om du ikke begyndte, både på grund af den skade, du udsætter din egen sundhed for, mens du ryger, og jo også fordi tobak er afhængighedsskabende. Så alene det at begynde betyder, at det for langt de fleste er en kamp at stoppe igen. Så kan det godt være, at Liberal Alliances ordfører kunne kvitte smøgerne fra den ene dag til den anden, men for rigtig mange mennesker er det en lang, sej og hård kamp, hvor de må give fortabt ad mange omgange. Sådan nogle kender jeg i hvert fald ganske udmærket godt fra min egen omgangskreds, hvor rygestop faktisk er noget, man slås med i rigtig mange år.

Vi har de her aldersgrænser for salg af tobak og alkohol til unge under 18 år. Det er jo noget, vi har for at bidrage til at udskyde de unges alkoholdebut, for at sikre, at børn og unge ikke begynder at ryge. De forslag, vi diskuterer i dag, er jo kun en lille del af den buket af tiltag, vi allerede har sat i værk, både tidligere regeringer og i høj grad også den nuværende. Det, vi diskuterer i dag, er jo nogle greb, der vil gøre det lettere at håndhæve de gældende aldersgrænser

for salg af tobak og alkohol. Og jeg vil sige, at jeg har en klar forventning om, at loven vil anspore til øget selvjustits i butikkerne. Det, at bødestørrelserne bliver så meget større, tror jeg betyder noget. Og endelig giver vi altså også salgsstederne bedre redskaber til at håndhæve den her lov, når vi skilte og gør det klart, at vi altså har en skærpet lovgivning, og at man skal vise billed-id.

Så som en mindre del af lovforslaget sikrer lovforslaget jo også, at vi får overensstemmelse mellem vores tobaksreklamelov og tobaksreklamedirektivet. Og jeg kan sige til de to, der spurgte om det her, at vi ikke mener, at der er tale om nogen overimplementering. Det er der da heller ikke nogen af høringssvarene der giver udtryk for, så det tror jeg at man kan være ganske trygge ved. Hvis man skal have en dybere juridisk uddybning af det, må man gerne spørge på skrift.

Jeg vil så slutte af med at sige, at jeg selvfølgelig er meget indstillet på at besvare alle de spørgsmål, der måtte blive rejst i udvalgsbehandlingen, og jeg vil bare takke for den generelt brede og positive opbakning til det her lovforslag.

Kl. 11:06

Formanden:

Der er et par korte bemærkninger. Den første er fra fru Jane Heitmann.

Kl. 11:06

Jane Heitmann (V):

Tak. Og tak til ministeren for talen her. Jeg synes, det er en noget vag formulering, vi hører fra ministerens side. Jeg spurgte direkte om, om ministeren kan garantere, at der ikke er tale om overimplementering af EU's direktiv i den danske tobakslvgivning. Jeg synes, det er en meget vag formulering fra ministerens side, når ministeren siger: Vi mener ikke, at der er tale om det. Jeg spurgte sådan lidt for sigtigt, om ministeren kunne garantere, at der ikke er tale om overimplementering, og der synes jeg da godt, man kunne forvente et lidt mere klart svar af ministeren.

Kl. 11:07

Formanden:

Ministeren.

Kl. 11:07

Ministeren for sundhed og forebyggelse (Astrid Krag):

Jeg har nu bidt mærke i, at det er noget, der ligger fru Jane Heitmann på sinde, hver eneste gang vi diskuterer noget, der har med EU-regulering at gøre, og det er da beundringsværdigt at være så optaget af det spørgsmål. Jeg kan da så bare sige til fru Jane Heitmann, at der ikke er tale om overimplementering.

Kl. 11:07

Formanden:

Fru Jane Heitmann.

Kl. 11:07

Jane Heitmann (V):

Tak for et klart svar. Det er noteret.

Kl. 11:07

Formanden:

Hr. Joachim B. Olsen for en kort bemærkning.

Kl. 11:07

Joachim B. Olsen (LA):

Der står i lovforslaget, at man kan bede om billedlegitimation, hvis man er i tvivl, om køberen er under 18 år. Hvis man nu forestiller sig, at der står en butiksindehaver, som måske ikke deler det her Folketings holdning til, at der ikke må sælges tobak eller alkohol til en

på 17 år f.eks., hvordan forhindres det så, at den detailhandler så siger: Jeg var altså i tvivl og vurderede, at vedkommende ikke var under 18 år?

Kl. 11:08

Formanden:
Ministeren.

Kl. 11:08

Ministeren for sundhed og forebyggelse (Astrid Krag):

Jeg er simpelt hen ikke helt sikker på, at jeg forstår spørgsmålet, men jeg må sige, at der også er flere af de ting, som Liberal Alliances ordfører her i dag har sagt, som jeg ikke helt har forstået. For mig har det nærmest lydt, som om Liberal Alliances ordfører vil have, at vi skal kræve, at alle skal vise id, når de køber alkohol. Jeg synes, at det her er en god indskærpelse af gældende regler, hvor vi nu siger, at salgsstederne har en pligt. Tidligere har der været tale om frivillighed, nu har de en pligt til at kræve fremvisning af billedlegitimation, hvis man er i tvivl om, at de unge opfylder aldersgrænserne.

Jeg ser ikke nogen steder i høringssvarene eller hører i debatten, at det spørgsmål, som hr. Joachim B. Olsen nu prøver at gøre til et problem, har været nævnt, så måske er det mig, der ikke er i stand til helt at forstå problemstillingen. Jeg synes, at det her er en god lovgivning. Jeg kan høre, at hr. Joachim B. Olsen siger, at man ikke må bruge lovgivningen til at sende signaler med. Jeg synes faktisk, det er rigtig vigtigt, at vi med den her lov sender et helt klart signal om, at man som butiksindehaver, der sælger tobak og alkohol, faktisk har et ansvar for, om man sælger det til børn. Man har et ansvar for andet, end hvad der øger indtjeningen, og derfor gør vi det nu helt klart, at man også har pligt til at kræve billed-id, hvis man er i tvivl om, hvorvidt den person, der prøver at købe tobak og alkohol, i virkeligheden er gammel nok til det.

Kl. 11:09

Formanden:
Hr. Joachim B. Olsen.

Kl. 11:09

Joachim B. Olsen (LA):

Jeg stillede nok også spørgsmålet lidt forkert. Hvis man har en pligt til at bede om billedlegitimation, hvis man er i tvivl, så må det altså være detailhandleren, som ikke må være i tvivl. Hvad forhindrer så detailhandleren i at sige, at han eller hun ikke var i tvivl, selv om der var tale om en 17-årig? Hvad forhindrer det? Man kan bare sige: Jeg var jo i tvivl, så derfor solgte jeg det alligevel. Hvorfor har man så ikke et lovforslag, der siger, at køberen skal vise billedlegitimation, ligegyldigt om man er i tvivl, eller man ikke er i tvivl?

Kl. 11:10

Formanden:
Ministeren.

Kl. 11:10

Ministeren for sundhed og forebyggelse (Astrid Krag):

Jamen det betyder jo, at jeg så har hørt rigtigt: Liberal Alliance mener, at vi skal afkræve, at alle skal vise billed-id, når de skal indkøbe. Det er selvfølgelig klart, at der i denne lovgivning ligger, at hvis man skal kunne straffes med bøde, så skal man handle forsætligt, men sådan er det også andre steder i vores lovgivning, at vi har den her skelnen mellem uagtsomhed og forsætlig handling. Hvis det er noget, man har et grundlæggende problem med fra Liberal Alliances side, så tror jeg, det er en større debat, som jeg gerne deltager i, men jeg tror sådan set, det er bedre, at man har den med justitsministeren, for det er altså ikke noget, der alene gælder på det her område, at

man vurderer, om folk handler med forsæt eller de handler i god tro eller uagtsomt, som det hedder på det rigtige jurasprog.

Kl. 11:11

Formanden:

Der er ikke flere korte bemærkninger. Tak til ministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Sundheds- og Forebyggelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 104:

Forslag til lov om ændring af lov om menighedsråd, lov om valg til menighedsråd, lov om valgmenigheder og lov om bestyrelse og brug af folkekirkens kirker m.m. (Valgret og valgbarhed i pastorater med flere sogne samt udvidet adgang til brug af folkekirkens kirker m.v.).

Af ministeren for ligestilling og kirke (Manu Sareen).
(Fremsættelse 12.12.2012).

Kl. 11:11

Forhandling

Formanden:

Forhandlingen er åbnet. Hr. Flemming Damgaard Larsen som Venstres ordfører.

Kl. 11:11

(Ordfører)

Flemming Damgaard Larsen (V):

Dette lovforslag fra regeringen har til formål at give folkekirkemedlemmer, der bor i et flersognspastorat, mulighed for at vælge, i hvilket sogn de ønsker at udøve valgret og være valgbare til menighedsråd; at give menighedsrådsmedlemmer, der på grund af pastoratsændringer mister valgbarheden, mulighed for at bevare medlemskabet af menighedsrådet i den resterende del af funktionsperioden; at give mulighed for at kombinere ansættelse som sognepræst med ansættelse som valgmenighedspræst; at lempe adgangen for evangelisk-lutherske frimenigheders faste brug af folkekirkens kirker; at give mulighed for, at andre kristne trossamfund også kan få kirken overladt til fast brug, og endelig gives der mulighed for, at medlemmer af evangelisk-lutherske frimenigheder og andre kristne trossamfund kan få kirken overladt til vielse ved en præst i det pågældende trossamfund.

Venstre kan støtte lovforslaget. Det er arbejdet i en enig arbejdsgruppe om sognebåndsløsning, der er baggrunden for lovforslaget. De lempelser og den fleksibilitet, der ligger i forslaget, er Venstre meget positive over for. Det enkelte menneske får nogle flere frihedsrettigheder. Det kan siges på den måde, at systemet må vige for hensynet til det enkelte menneske. Det bifalder Venstre i allerhøjeste grad. Den vej skal vi gå på mange flere områder og over alt i samfundet. Det er også vigtigt, at vi hele tiden sikrer, at vi styrker folkekirkens rummelighed, og at forbindelsen til andre kristne menigheder holdes på et aktivt og højt niveau. Det er forslaget også med til at skabe forudsætningen for.

Jeg vil gerne benytte anledningen til at sige, når bemærkningerne i lovforslaget og fra Landsforeningen af Menighedsråd er inde på det, at et levende menighedsfællesskab indtræder og vokser frem i et gensidigt og tæt samspil mellem præst og menighed. Det er de to parter, der i et frugtbart partnerskab skaber rammerne om det levende menighedsfællesskab. Det er det meget vigtigt at have for øje og være bevidst om.

Som sagt kan Venstre støtte lovforslaget.

Kl. 11:14

Formanden:

Tak til Venstres ordfører. Hr. Daniel Toft Jakobsen som ordfører for Socialdemokraterne.

Kl. 11:14

(Ordfører)

Daniel Toft Jakobsen (S):

Lovforslaget her er blevet til på baggrund af anbefalinger fra en enig arbejdsgruppe bestående af en række kirkelige repræsentanter. Efterfølgende har forslaget været sendt i høring, hvor der ligeledes fra langt de fleste er blevet udtrykt opbakning til de forskellige elementer i lovforslaget.

Det er altid et godt udgangspunkt at lytte til de forskellige repræsentanter for kirken, når lovgivningen på kirkeområdet skal justeres, og det er det, vi gør her.

For så vidt angår hele diskussionen om sognebåndsløsning, har arbejdsgruppen besluttet, at sognebånd fortsat skal løses til en præst og ikke til en kirke, og at de parlamentariske rettigheder i den forbindelse fortsat skal være, som de er i dag.

I Socialdemokratiet kan vi sagtens forstå nogle af de argumenter, som bliver fremført i nogle af høringssvarene, for, at man skulle kunne løse sognebånd til en kirke. Men vi er enige med ministeren i, at vi også på det her punkt skal lytte til den arbejdsgruppe, der har været nedsat, og også lytte til det store flertal af høringssvarene, som også bakker op på det her punkt.

Det eneste, der ændres i forhold til reglerne om sognebåndsløsning og de parlamentariske rettigheder, er, at reglerne gøres mere smidige i forhold til medlemmer af folkekirken, der bor i et flersognspastorat.

Det er sådan, at man fremover for det første kan vælge, i hvilket sogn inden for et flersognspastorat man vil udøve sin valgret. Det kan man gøre i en overgangsperiode, og efterfølgende kan man gøre det i forbindelse med nye og ændrede flersognspastorater. For det andet kan man blive siddende i et menighedsråd i resten af valgperioden, hvis ens sognebåndsløsning skulle ophøre på grund af en pastoratsændring.

Måske skal vi i udvalgsbehandlingen se lidt på vilkårene for dem, som efter overgangsperioden flytter til et flersognspastorat, som ikke er oprettet eller ændret for nylig. Det kan vi jo snakke om under udvalgsbehandlingen.

For så vidt angår den mulighed, at en præst kan kombinere en deltidsansættelse i folkekirken med en deltidsansættelse i en valgmenighed – hvilket det her lovforslag åbner op for – virker det helt oplagt at åbne for det. Ændringen giver såvel valgmenigheder som præster lidt flere muligheder på hånden i forhold til at finde hinanden som præst og menighed, og det bakker vi selvfølgelig op om.

Endelig gøres det med lovforslaget en lille smule lettere for både evangelisk-lutherske frimenigheder og andre kristne trossamfund at få adgang til at benytte folkekirkens kirker. Det er selvfølgelig vigtigt, at det sker i respekt for sognemenighederne, og så længe det gør det og ikke går ud over sognemenighedernes egen brug af kirken, er det kun godt, at også andre kristne menigheder kan få gavn af de mange flotte kirker og kirkerum, som folkekirken råder over. Personligt er jeg især glad for, at også kristne migrantmenigheder med det her lovforslag nu får mulighed for at opnå fast brug af en folke-

kirke til deres gudstjenester og kirkelige handlinger. Og hvem ved? Måske vil det her for nogle af de flygtninge og indvandrere, som kommer til vores land, bidrage til, at de føler sig velkomne her i Danmark. Det ville i hvert fald være fint, hvis det får den virkning.

Vi bakker op om forslaget, og da Liberal Alliance ikke kunne være her i dag, skal jeg hilse og sige, at Liberal Alliance også bakker op om forslaget.

Kl. 11:17

Formanden:

Tak til ordføreren. Hr. Christian Langballe som Dansk Folkepartis ordfører.

Kl. 11:17

(Ordfører)

Christian Langballe (DF):

Tak til formanden. Med lovforslag nr. L 104 står vi over for et lovforslag, der i virkeligheden rummer fire temmelig forskellige forslag. Man kunne sådan set godt argumentere for, at lovforslaget deles op i fire, men lad det nu ligge.

Med det første forslag vil man sikre, at sognebåndsløsere, der ved pastoratændringer mister valgetten og valgbarheden, kan bevare deres plads i et menighedsråd resten af perioden. Det er der sund fornuft i, og da vi jo er et parti, hvor den sunde fornuft hersker, er vi for.

Det andet forslag giver en person, der bor i et flersognspastorat, mulighed for at vælge, hvilket sogn i pastoratet vedkommende ønsker at have valget og dermed også valgbarhed til. Det er så et forslag, som jeg mener rummer en række problemer. Det konkrete sogn, det enkelte sogn, er jo omdrejningspunktet i folkekirken. Det enkelte sogn, den enkelte kirke, er simpelt hen folkekirken. Nu vil det jo blive sådan, at folk, der bor i ét sogn, kan få valget og blive valgbare i et andet sogn.

Lad mig give et eksempel på problemet i det. Lad os sige, at vi har to sogne, og at de udgør et fælles pastorat, og lad os sige, at det ene sogn er på 2.500 og det andet sogn på 500. Og lad os sige, at man inden et menighedsrådsvalg ved, at der efter valget skal ansættes en præst, og at der skal bygges en ny præstegård, men at man er i tvivl om, hvor det skal være, og at der er tvist om, hvor det skal være. Hvis så nogle hundrede mennesker fra det store sogn får flyttet deres valget og valgbarhed til det lille sogn, kan de vinde valget, og det store sogn kan komme til at bestemme alt. De kan bestemme, hvem der skal være den nye præst, og hvor præstegården skal ligge, uden at det lille sogn kan gøre ret meget. De folk, der bor i det lille sogn, kan altså berøves magten over deres eget sogn og sogneliv. Vil sådan noget kunne ske? Tja – jeg mener i hvert fald, at det stiller en række spørgsmål, som vi jo så i forbindelse med andenbehandlingen kan tage op.

Det tredje forslag er, at der skal kunne ansættes en valgmenighedspræst, der ikke arbejder på fuld tid, i et folkekirkensogn, sådan at man kan være 50 pct. valgmenighedspræst og 50 pct. folkekirkenspræst – blot for at give et eksempel. Der er et forhold i det her forslag, der pikerer mig noget. Som begrundelse for forslaget står der, at præster i hovedreglen ikke længere ansættes som tjenestemænd på fuld tid. Det er lodret forkert. Præsteforeningen har også noteret sig fejlen og dokumenterer det med følgende tal: Mens der i 2012 blev ansat 125 tjenestemandsansatte præster, blev der samtidig ansat 45 overenskomstansatte præster. Og mens de tjenestemandsansatte præster står for 1.656 årsværk, står de overenskomstansatte præster for 286,1 årsværk.

Jeg vil gerne slå fast, at det ikke, sådan som det står i forslaget, er sådan, at overenskomstansættelse er det normale. Hovedansættelsesformen i folkekirken er tjenestemandsansættelse. Så derfor mener jeg, at man bør fjerne den passus fra lovforslaget, da den simpelt hen er decideret forkert.

Hvad angår selve forslaget om, at valgmenighedspræster kan ansættes i et almindeligt folkekirkesogn, har jeg et principielt forbehold. Det fylder ikke så meget, men jeg vil alligevel nævne det, fordi jeg mener, at der er et principielt forhold, der gør sig gældende. Valgmenighedsloven fra 1868 er en del af den såkaldte frihedslovgivning i folkekirken, som blev til som følge af særlig Grundtvigs opgør med statskirken. Valgmenighedsloven giver mulighed for, at man kan danne en valgmenighed, hvis man er utilfreds med forholdene i ens almindelige folkekirkesogn. Jeg synes, der er noget bagvendt i, at man nu så at sige vil føre det tilbage igen, når nogen bringer sig ud i kanten af folkekirken og siger: Den lokale sognekirke vil vi ikke være med til, vi vil have vores egen valgmenighed. Det er bagvendt, at de så nu ligesom skal sluses ind i den almindelige folkekirke igen.

Jeg anerkender, at valgmenighederne selvfølgelig også er en del af folkekirken, men de står alligevel udenfor på den måde, at de er en del af en frihedslovgivning, friheden til at sige nej. Det er det principielle. Jeg under valgmenighedspræsterne, at de kan få brød på bordet og smør på brødet, men jeg synes alligevel, der er et principielt forhold, der gør sig gældende.

Til sidst vil jeg sige: Det bedste i forslaget er, at migrantmenighederne får lov til at holde gudstjeneste og kirkelige handlinger i folkekirken. Og selvfølgelig skal det lokale menighedsråd og biskoppen være indstillet på det, men det synes jeg er et rigtig godt forslag. Så vi siger ja.

Kl. 11:23

Formanden:

Der er en kort bemærkning fra fru Karen J. Klint.

Kl. 11:23

Karen J. Klint (S):

Tak for det. Jeg vil spørge ordføreren, om den lille fortælling, der var om demokrati og små og store sogne, ikke også er en fortælling, der godt kunne gælde i dag, hvor man jo også løser sognebånd til en præst og kan tage sit demokrati med væk fra eget fysiske sogn til det sogn, som præsten er i. Så hvor er nyhedsværdien i det? Det vil jeg bare godt lige have repeteret.

Kl. 11:23

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:23

Christian Langballe (DF):

Det er også noget, hvor jeg personligt er forbeholden. Jeg nævner det som et problem, og jeg synes, det er et problem, som jeg synes man bør tage op, når vi behandler lovforslaget ved andenbehandlingen. Det er ikke sådan, at vi vil sige nej til det samlede forslag af den grund, men jeg vil alligevel nævne det som et problem, som kunne forekomme i en situation, hvor der er strid. Vi vil også gerne beskytte den lille sogn, med hensyn til at de selvfølgelig vælger medlemmer fra deres eget sogn til at repræsentere dem, sådan at de selv bestemmer, og det synes vi er både ret og rimeligt.

Kl. 11:24

Formanden:

Fru Karen J. Klint.

Kl. 11:24

Karen J. Klint (S):

Jamen det er jo en mulighed, der også eksisterer med den gældende lovgivning. Så er der en nyhedsværdi i det, som ordføreren siger? Selvfølgelig kan sandsynligheden være større, hvis det er et tosgnspastorat, for der er der måske en ubalance mellem sognenes størrel-

se. Men i teorien kan man jo også gøre det i dag. Altså, hvis et kirke-medlem fra et stort sogn løser sognebånd til et lille sogn, kan man jo også overrule det lille sogn, hvis rigtig mange gør det. Og det er jo derfor, at nogle af os generelt er kritiske over for, at man løser sognebånd til en præst, og at demokratiet i forhold til menighedsrådet følger med. Men det er jo en helt anden debat, som er uafhængig af den lovændring, vi ser på i dag. Eller er vi uenige om det?

Kl. 11:25

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:25

Christian Langballe (DF):

Altså, jeg nævner det her, fordi det er det, vi tager stilling til. Og jeg kan se, at der også med hensyn til sognebåndsløsning kan være et problem i, at tilstrækkelig mange mennesker, der f.eks. bor i Aarhus, løser sognebånd til et sogn i Grenaa og så sidder og bestemmer alt, hvad der foregår dér. Det kan jeg sådan set godt se et problem i. Og hvis det var sognebåndsløsningen som sådan, vi diskuterede, altså den ordning, så ville jeg sådan set også kunne nævne det som et problem. Jeg siger bare, at i forhold til det her anfører jeg den anke, altså bare så vi er opmærksomme på det, også ved andenbehandlingen.

Kl. 11:26

Formanden:

Tak til ordføreren. Fru Linda Kristiansen som radikal ordfører.

Kl. 11:26

(Ordfører)

Linda Kristiansen (RV):

Tak for ordet. Som vi har hørt de foregående talere fortælle, behandler vi i dag et forslag med forskellige hovedpunkter. Et af punkterne handler om valgret og valgbarhed i pastorater med flere sogne og har til formål at rette op på en uhensigtsmæssighed, hvor sognebåndslø-sere, der er valgt til menighedsrådet i sognebåndsløserpræstens sogn, på grund af en pastoratsændring mister deres valgret og valgbarhed. Med lovforslaget vil sognebåndsløserne kunne bevare medlemskabet af menighedsrådet i resten af funktionsperioden. Den socialdemokratiske ordfører foreslog, at vi skulle se på vilkårene for dem, der efter en overgangsperiode flytter til et flersognspastorat, som ikke er blevet oprettet eller ændret for nylig, og det vil vi gerne støtte at kigge på.

Et andet punkt i forslaget handler om at give mulighed for kombinationsansættelse som præst i folkekirken og præst for en valgmenighed. Forslaget opstiller en ramme for, hvordan en kombinationsansættelse kan finde sted, og giver mulighed for at hjælpe de valgmenigheder, der er økonomisk trængte. Ordningen er frivillig, og forslaget er en imødekommelse af et ønske fra valgmenighederne, og det kan vi selvfølgelig sagtens støtte fra radikal side.

Det tredje punkt i forslaget handler om at udvide adgangen til folkekirkens kirker for andre kristne trossamfund, herunder evangelisk-lutherske frimenigheder og migrantmenigheder. I dag har evangelisk-lutherske frimenigheder mulighed for at bruge folkekirkens kirker til fast brug, hvis anmodningen kommer fra ti frimenigheds-medlemmer i sognet. Ved at udvide den geografiske afgrænsning til provstiet og udvide ordningen fra kun at gælde for evangelisk-lutherske frimenigheder til også at inkludere andre kristne trossamfund vil flere kunne få adgang til folkekirkens kirker, selvfølgelig under den forudsætning, at de folkekirkelige menigheders brug ikke hindres.

Samtidig vil forslaget også åbne op for, at medlemmer af andre kristne trossamfund kan få kirken stillet til rådighed til ægtevielse ved præst i det pågældende trossamfund. Og da kærlighed jo ikke lader sig hindre af trosretning, mener vi i Det Radikale Venstre, at det

er positivt, at folkekirken nu får mulighed for at være rummelig nok, til at par, hvor f.eks. den ene er medlem af folkekirken og den anden er medlem af et andet kristent trossamfund, kan blive viet af en præst fra det pågældende trossamfund i folkekirken.

Dette lovforslag retter op på nogle uhensigtsmæssigheder og giver mulighed for en mere rummelig folkekirke, og det vil Det Radikale Venstre gerne bakke op om.

Kl. 11:28

Formanden:

Tak til ordføreren. Fru Pernille Vigsø Bagge som SF's ordfører.

Kl. 11:29

(Ordfører)

Pernille Vigsø Bagge (SF):

Rune Lykkeberg har skrevet en bog, som hedder »Alle har ret - demokrati som princip og problem«. Jeg har ikke selv fået den læst endnu, men den behandler de dilemmaer, der er forbundet med den opgave, vi har med hele tiden at udvikle og udvide demokratiet i vores samfund, og der er en kobling til det her forslag.

De øvrige ordførere har fint gjort rede for, hvilke elementer forslaget indeholder, så det vil jeg ikke bruge tid på. Men overordnet handler forslaget om, hvordan vi også i folkekirken skal udvikle og udvide demokratiet for folkekirkens medlemmer. Vi skal lade folk være en aktiv del af deres lokale kirke eller den kirke i nærheden, hvor de af den ene eller den anden grund gerne vil være og gøre en aktiv indsats, ligesom der ikke skal være nogen administrative regler og hindringer, der bremser for, at en valgmenighedspræst kan blive ansat i en stilling i folkekirken, og der skal også åbnes mulighed for, at andre kristne trossamfund, f.eks. evangelisk-lutherske trossamfund, kan benytte folkekirkens kirker rundtomkring.

Demokratiet skal udvides og udvikles hele tiden. Det kan somme tider være et problem, men under alle omstændigheder er det et godt princip. SF støtter forslaget.

Kl. 11:30

Formanden:

Tak til ordføreren. Hr. Jørgen Arbo-Bæhr som Enhedslistens ordfører.

Kl. 11:30

(Ordfører)

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Jeg synes faktisk, at det er et morsomt forslag. Det viser jo, at Folkeetinget godt vil blande sig i den danske folkekirke. Jeg synes, at vi skal overlade det til kirken selv at bestemme, hvem der skal være valgbar, bl.a. til deres ledelse. Jeg tror, at man godt ved, at jeg mener, at folkekirken skal fungere løsgjort fra staten, så vi som folketingsmedlemmer kan og skal blande os udenom. Derfor vil jeg tage en drastisk beslutning og sige, at Enhedslisten vil stemme hverken for eller imod dette forslag.

Kl. 11:31

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Enhedslistens ordfører. Så er det vistnok den konservative ordfører, hr. Per Stig Møller.

Kl. 11:31

(Ordfører)

Per Stig Møller (KF):

Det Konservative Folkeparti kan tilslutte sig dette lovforslag. Det kan vi, fordi det vil styrke folkekirkens rummelighed og bringe de forskellige retninger inden for den evangelisk-lutherske kirke og vores trossamfund tættere sammen, fordi vores kirker herefter kan blive anvendt af flere herunder hørende trossamfund. Jeg bemærker og-

så, at biskop Peter Skov-Jakobsen i dag netop har lagt vægt på den rummelighed og mangfoldighed, der kommer ind i vores kirkerum. Så det kan vi støtte.

Samtidig løser det et problem med sognebåndsløsning, der letter folkekirkemedlemmernes medleven i det kirkelige liv, idet jeg dog håber, at menighedsrådsmedlemmerne ikke er så træske, som hr. Christian Langballe frygter. Efter forslaget kan en sognepræst under givne forudsætninger nu også være valgmenighedspræst, hvis biskoppen godkender det, og det kan vi også tilslutte os.

Forslaget er blevet til på baggrund af en arbejdsgruppes enstemmige anbefalinger, som vi ikke ser nogen grund til at sidde overhørig. Menighedsrådene står således bag forslagene, og det lægger vi meget vægt på, eftersom disse spiller en væsentlig rolle ikke alene i det folkekirkelige liv, men også i det folkelige liv i Danmark. Jeg er således ganske enig med Landsforeningen af Menighedsråd, når den i sit høringssvar anfører, at det ikke kun er præsten, som skaber rammerne om det levende menighedsfællesskab. Det er så sandelig også de meget engagerede menighedsråd, som gør dette i et godt samarbejde med præsten, og derved løfter det kirkelige og det demokratiske Danmark videre frem.

Med disse bemærkninger tiltræder vi som sagt forslaget.

Kl. 11:33

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til den konservative ordfører. Så er det ministeren for ligestilling og kirke.

Kl. 11:33

Ministeren for ligestilling og kirke (Manu Sareen):

Tak for det, og tak for den venlige modtagelse af lovforslaget. Jeg ser selvfølgelig meget frem til den videre drøftelse, og jeg kan forstå, at der allerede er stillet spørgsmål til lovforslaget, og så har der også heroppe fra talerstolen været nogle enkelte spørgsmål, som vi hørte hr. Christian Langballe også var inde på, som man, som ordføreren selvfølgelig også selv har været inde på, kan tage i udvalgsbehandlingen. Det vil jeg selvfølgelig også glæde mig til. Det handler jo også om, som vi alle sammen har været inde på, bevarelse af valget og valgbarhed ved pastoratændringer, udvidet adgang til brug af folkekirkens kirker for evangelisk-lutherske frimenigheder og kristne trossamfund i øvrigt, herunder migrantmenigheder, samt muligheden for, at en præst kan ansættes som præst i en valgmenighed og i en sognemenighed samtidig, det, der kaldes kombinationsansættelse. Det var ordene fra mig, og tak for velvilligheden.

Kl. 11:34

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til ministeren for ligestilling og kirke. Der er en enkelt kort bemærkning fra hr. Flemming Damgaard Larsen.

Kl. 11:34

Flemming Damgaard Larsen (V):

Tak for det. Det er jo således, at det, som hr. Per Stig Møller også var inde på, står i lovforslaget, og der står: Det er præsten, som skaber rammerne om det levende menighedsfællesskab.

Nu er der jo mange flere, der er engagerede i folkekirken lokalt, menighedsråd og andre, og er disse ikke også med til at sikre det levende menighedsfællesskab?

Kl. 11:34

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ministeren.

- Kl. 11:34
Ministeren for ligestilling og kirke (Manu Sareen):
Til det kan jeg svare meget, meget klart: Jo, selvfølgelig er de det. Vi har også talt om det inden, så det kan jeg absolut nikke anerkende til.
- Kl. 11:35
Første næstformand (Bertel Haarder):
Hr. Flemming Damgaard Larsen.
- Kl. 11:35
Flemming Damgaard Larsen (V):
Så ministeren kan altså bekræfte, at det er en fejl, at det står så ultimativt her?
- Kl. 11:35
Første næstformand (Bertel Haarder):
Ministeren.
- Kl. 11:35
Ministeren for ligestilling og kirke (Manu Sareen):
Man kan jo altid bløde en sætning op. Her står det, og man kan læse det på den måde, at det er præsten, men det er selvfølgelig både præsten og menighedsrådet, som sørger for det liv, og jeg tror også godt, at ordføreren udmærket ved, at det er den holdning, jeg også har. Det er jo også det, der ligger til grund for det fantastiske kommissorie, som vi også har fået nedsat, og det udvalgsarbejde, som vi har sat i gang, om ny styrelseslov for folkekirken.
- Kl. 11:35
Første næstformand (Bertel Haarder):
Hr. Christian Langballe for en kort bemærkning.
- Kl. 11:35
Christian Langballe (DF):
Jeg kan sådan set sige, at vi jo synes, der er mange sympatiske takter i det her forslag, men at vi alligevel gerne vil have nogle ting sat på plads inden. Jeg kan så forstå, at det er en fejl, at der står, at hovedansættelsesformen ikke er tjenestemandsansættelsen. Det vil jeg gerne bede ministeren bekræfte, for jeg går jeg ud fra, at vi er enige om, det er det. Altså, præsterne i folkekirken og hovedpræsterne, man kan sige de kirkebogsførende præster, ansættes jo som tjenestemænd.
Så er der noget andet, og det er med hensyn til den frihedslovgivning, der er, og med hensyn til valgmenighedsloven og valgmenighedspræster. Der vil jeg spørge: Kan kirkeministeren se et problem i, at vi har en frihedslovgivning, der egentlig gør, at man så at sige kan træde et stort stykke udenfor, og så med det her nu kan ansættes i den almindelige lokale sognefolkekirke? Kan ministeren se noget problematisk i det? Jeg synes, at der for mig at se i hvert fald er et principielt problem, der står tilbage.
- Kl. 11:37
Første næstformand (Bertel Haarder):
Ministeren.
- Kl. 11:37
Ministeren for ligestilling og kirke (Manu Sareen):
Jeg har også læst henvendelsen fra Præsteforeningen, og jeg tror, det skal læses sådan, at det, der er sket, er, at der er sket en forskydning i ansættelsesformerne igennem de sidste mange år. Det er det, det betyder. Jeg er fuldstændig enig i, at langt de fleste er tjenestemandsansat, men at der er sket en forskydning. Jeg tror, det er sådan, det skal læses.
- Kl. 11:34
Med hensyn til kombinationsansættelsen tror jeg også, det er vigtigt at huske på, at der jo ikke er nogen, der bliver pålagt noget som helst. Det er jo et frit valg for de forskellige menigheder. Så derfor synes jeg rent faktisk ikke, at det er at blande tingene sammen – for nu at bruge de ord, som ordføreren brugte tidligere. Nej, jeg vil hellere sige: Jo, man blander rent faktisk tingene sammen, men at der er et frit valg, skal vi hele tiden huske på.
- Kl. 11:37
Første næstformand (Bertel Haarder):
Christian Langballe.
- Kl. 11:37
Christian Langballe (DF):
Ja, men jeg vil altså stadig væk sige, at for mig er det ikke, fordi jeg overhovedet har noget imod, at en valgmenighedspræst, der har en præsteansættelse på 30 pct. eller 40 pct., nu får mulighed for gå ind i den almindelige sognekirke og få suppleret sin stilling op. Jeg under den præst, der kombinerer det her, at gøre det, hvis det er sådan, at vedkommende har svært ved at få smør på brødet. Det er jeg fuldstændig med på.
Men det, jeg bare fastholder, er, at vi har noget, der hedder den folkekirkelige frihedslovgivning, hvor man jo netop tager et bevidst valg, når man opretter en valgmenighed, og siger: Nu vil vi ikke være en del af den her lokale folkesognekirke, selv om det selvfølgelig er en del af folkekirkens paraply, men alligevel står ude i kanten.
Grunden til, at jeg rejser problemet, er, at jeg gerne vil respektere det – altså at den frihedslovgivning tages alvorligt. Det er sådan set, fordi jeg tager frihedslovgivningen alvorligt, at jeg kommer med den her anke.
- Kl. 11:38
Første næstformand (Bertel Haarder):
Ministeren.
- Kl. 11:39
Ministeren for ligestilling og kirke (Manu Sareen):
Både jeg og regeringen tager skam frihedslovgivningen alvorligt, det gælder i den grad også valgmenighederne. Hvis ikke vi gjorde det, ville vi pålægge dem det ene og det andet, og det er jo ikke det, der er tale om her. Her er der rent faktisk tale om et tilbud. Vi skal også huske på, at det her jo rent faktisk er blevet til på baggrund af et udvalg netop også med repræsentanter for kirken, som er enige, og det synes jeg også man bør skrive sig bag øret. Så selvfølgelig har vi den respekt, der skal være. Og husk! Der er ikke nogen tvang i det her. Det er et tilbud.
- Kl. 11:39
Første næstformand (Bertel Haarder):
Hr. Per Stig Møller for en kort bemærkning.
- Kl. 11:39
Per Stig Møller (KF):
Nu har både hr. Flemming Damgaard Larsen og jeg påpeget, at det ikke kun er præsten, som – med tekstens ord – skaber rammerne om det levende menighedsfællesskab. Der svarede ministeren imødekommende og upræcist, og det er jo en ministers specialitet, og der vil jeg så godt spørge: Vil ministeren så ændre formuleringen, så den svarer til det, hr. Flemming Damgaard Larsen og jeg siger?
- Kl. 11:39
Første næstformand (Bertel Haarder):
Ministeren.

Kl. 11:39

Ministeren for ligestilling og kirke (Manu Sareen):

Hr. Per Stig Møller har jo en lang erfaring som minister, så han ved, hvordan man skal tale som minister. Jeg ser jo med stor velvillighed på, om der er nogle uhensigtsmæssigheder. Det har jeg også sagt, og det må vi jo tage. Sådan har det været i det samarbejde, vi har haft, og det kan vi også gøre, og man kan også tage det op under udvalgsbehandlingen.

Kl. 11:40

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til ministeren for ligestilling og kirke.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kirkeudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

5) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 28:**Forslag til folketingsbeslutning om indføjeelse af kategorien kønsidentitet i al ligestillingslovgivning og antidiskriminatorisk lovgivning.**

Af Jørgen Arbo-Bæhr (EL) m.fl.

(Fremsættelse 14.11.2012).

Kl. 11:40

Forhandling**Første næstformand (Bertel Haarder):**

Forhandlingen er åbnet, og jeg giver først ordet til ligestillings- og kirkeministeren.

Kl. 11:41

Ministeren for ligestilling og kirke (Manu Sareen):

Tak, og det her er jo en helt anden sag.

Enhedslisten har fremsat forslag til folketingsbeslutning om indføjeelse af kategorien kønsidentitet i al ligestillingslovgivning og antidiskriminatorisk lovgivning. Baggrunden for Enhedslistens forslag er et ønske om at sikre, at transpersoner er beskyttet imod diskrimination i alle dele af samfundet. Transpersoner er kendetegnet ved, at deres biologiske køn ikke stemmer overens med deres kønsidentitet. En del af de personer gennemgår eller ønsker at gennemgå et kønsskifte, og en del af dem gør ikke.

Regeringen anerkender, at der er tale om en meget sårbar gruppe, fordi de ønsker at leve som et andet køn end det biologiske, de er født med. Regeringen er derfor også helt enig med Enhedslisten i, at transpersoner ikke må udsættes for diskriminering på grund af deres kønsidentitet, og at de skal være beskyttet af lovgivningen. Transpersoner er imidlertid allerede omfattet af den eksisterende lovgivnings bestemmelser om forbud mod forskelsbehandling på grund af køn.

Ligebehandlingsnævnet har i tre forskellige sager afgjort, at kønsidentitet er omfattet af begrebet køn i ligestillingsloven. Så sent som i november kom en ny afgørelse fra Ligebehandlingsnævnet, hvor kønsidentitet ansås for at være beskyttet på samme måde som køn. Desuden har EU-Domstolen i to sager afgjort, at personer, som har taget skridt til kønsskifte, er beskyttet af begrebet køn i ligebehandlingslovgivningen. Også straffelovens bestemmelser om had-

forbrydelser og racismeparagraffen beskytter transpersoner. Det fremgår af bemærkningerne til straffeloven. Kønsidentitet er derfor fuldt ud omfattet af den gældende lovgivning. Indføjeelse af kønsidentitet som selvstændig beskyttelseskategori er derfor ud fra en beskyttelsesmæssig betragtning ikke nødvendigt.

Regeringen er opmærksom på, at der er nogle særlige udfordringer forbundet med at være transkønnet. Derfor har vi i regeringsgrundlaget sagt, at vi vil se nærmere på reglerne for juridisk kønsskifte. Der er derfor også nedsat en tværministeriel arbejdsgruppe, som skal undersøge mulighederne for juridisk kønsskifte under krav om fuldstændigt kønsskifte uden operation. Desuden er Sundhedsstyrelsen i gang med at styrke kvaliteten af behandlingstilbuddene til transpersoner og revidere vejledningen om kønsskifte. Det sker i dialog med interesseforeningerne for transpersoner.

Endelig har regeringen taget en række initiativer for at styrke indsatsen med at registrere, opklare og forebygge hadforbrydelser mod minoriteter. Vi er derfor allerede fuldt opmærksomme på transpersoners særlige vilkår. Men beskyttelsen mod forskelsbehandling på grund af kønsidentitet er der som sagt allerede i den eksisterende ligestillings- og antidiskriminationslovgivning, så det mener vi ikke der er grund til at ændre på. Tak for ordet.

Kl. 11:44

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en kort bemærkning fra hr. Jørgen Arbo-Bæhr.

Kl. 11:44

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Tak til ministeren. Som udgangspunkt snakker han om, at forskelsbehandling på grund af kønsidentitet er det samme som forskelsbehandling på grund af køn. I modsætning til det har f.eks. EU's menneskerettighedskommissær, Thomas Hammarberg, sagt, at kønsidentitet er en identitet, som ikke har noget at gøre med køn. Så når der køres tre sager, hvor folk er blevet dømt på grund af køn, selv om det er kønsidentitet, kan det så ikke betyde, at der er masser af sager, der aldrig bliver kørt, fordi folk ikke bestemmer sig for et køn, men det i virkeligheden handler om kønsidentitet? Det vil jeg spørge ministeren om.

Kl. 11:44

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ministeren.

Kl. 11:44

Ministeren for ligestilling og kirke (Manu Sareen):

Man kan også vende det om og sige, at grunden til, at der ikke er nogen sager, simpelt hen er, at man allerede er beskyttet. Som jeg også har sagt, er det jo ikke kun af Ligebehandlingsnævnet, kønsidentitet bliver betragtet som værende omfattet af begrebet køn. EU-Domstolen har i to domme også afgjort det, nemlig på personer, der har gennemgået kønsskifte, er beskyttet mod diskrimination på grund af køn på arbejdsmarkedet. Og i straffelovens beskyttelse mod hadforbrydelser – det tror jeg også er vigtigt at huske – er det også en skærpende omstændighed, at gerningen har baggrund i andres seksuelle orientering.

Kl. 11:45

Første næstformand (Bertel Haarder):

Jørgen Arbo-Bæhr.

Kl. 11:45

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Jamen som udgangspunkt ved man det jo ikke. Derfor vil jeg bare spørge ministeren: Vil det koste staten noget som helst at indarbejde kønsidentitet i al antidiskriminationslovgivning i Danmark?

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ministeren.

Kl. 11:45

som transperson, f.eks. bliver født som en dreng fysisk set, men i virkeligheden føler sig som en pige, hvordan bliver folk diskrimineret – som kvinde eller som mand? Det vil jeg godt spørge ordføreren om.

Kl. 11:45

Kl. 11:49

Ministeren for ligestilling og kirke (Manu Sareen):
Men det handler jo ikke om, om det vil koste noget eller ej; det handler om, om transkønnede er beskyttet af den lovgivning, vi har i dag. Det mener regeringen, som jeg også sagde i min tale, at de er.

Kl. 11:46

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til ministeren. Så går vi til ordførerrækken, og vi begynder med fru Fatma Øktem, der er ordfører for Venstre.

Kl. 11:46

(Ordfører)

Fatma Øktem (V):

Mange tak. Jeg vil starte med at bringe en hilsen fra Det Konservative Folkepartis ordfører, der desværre ikke selv kan være her i dag på grund af sygdom. Min tale vil derfor være på vegne af Venstre og Det Konservative Folkeparti.

Indledningsvis vil jeg gerne understrege, at Venstre og Det Konservative Folkeparti naturligvis er helt enige i, at vi skal modarbejde og bekæmpe enhver form for diskrimination. Det gælder både inden for og uden for arbejdsmarkedet. Det må der ikke herske nogen tvivl om overhovedet. Så derfor støtter vi den meget fine og rigtig gode intention, Enhedslisten har med sit forslag i dag. Men alligevel kan vi ikke støtte beslutningsforslaget.

Baggrunden for forslaget er jo, at Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner har påpeget et behov for, at en række danske love bliver ændret, sådan at de også indbefatter kategorien kønsidentitet. Lad mig sige det ganske kort: I Venstre mener vi ikke, at der er behov for en lovændring. Vi henholder os til Beskæftigelsesministeriets svar i et høringsnotat til L 119 om et forslag til ændring af lov om Ligebehandlingsnævnet, som vi behandlede sidste år. Der står helt klart, at diskrimination af transkønnede i Danmark betragtes som diskrimination på grund af køn, og at der derfor allerede efter gældende ret gælder et forbud mod forskelsbehandling både på arbejdsmarkedet og uden for arbejdsmarkedet. De bestemmelser, der er i lovgivningen i dag, dækker meget bredt og dækker således også transkønnede og interkønnede.

Jeg synes, det er vigtigt at bemærke, at Danmark er et land, hvor der er plads til forskellighed. Vi har en høj grad af rummelighed og tolerance over for alle typer mennesker. Vi skal leve med hinanden uanset køn, religion eller race, og det er en holdning, der er bred enighed om. Det afgørende er, at vi har fokus på lige muligheder og lige rettigheder. Derfor vil jeg også gentage, at Venstre finder forslaget meget sympatisk, og at intentionen er rigtig god. Men så længe transkønnede og interkønnede ligesom alle andre er beskyttet af gældende lov, mener vi ikke, der er behov for de ændringer, som Enhedslisten foreslår.

På den baggrund kan hverken Venstre eller Det Konservative Folkeparti støtte forslaget.

Kl. 11:49

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en kort bemærkning fra hr. Jørgen Arbo-Bæhr.

Kl. 11:49

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Tak til Venstres ordfører, fordi hun anerkender intentionerne i forslaget. Men alligevel kunne hun ikke støtte forslaget. Hun siger, at det er køn, som folk bliver diskrimineret på. Hvis man så bliver født

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 11:49

Fatma Øktem (V):

Mange tak. Det er rigtigt nok, at når vi bliver født, får vi tildelt juridisk køn. Det gør alle. Med hensyn til diskrimination og hvordan folk bliver diskrimineret, er det meget svært at sige noget om det. Det er også meget svært at måle diskrimination. Men med det forslag, Enhedslisten kommer med, lægger Enhedslisten op til, at de transkønnede og interkønnede ikke føler sig repræsenteret eller ikke føler sig dækket af lovgivningen. Der er vi ikke enige med Enhedslisten, og det er derfor, at vi ikke kan støtte forslaget, for vi er af den opfattelse, at alle er dækket af vores lovgivning. Vi læner os op ad den formulering, der kommer fra regeringen, om, at transkønnede og interkønnede er dækket under begrebet køn, og det er altså den opfattelse, vi har.

Er der noget modsat? Dækker begrebet køn ikke transkønnede og interkønnede? Det er en helt anden debat, men gør det ikke det, og er vores lovgivning ikke for alle, synes jeg, at vi har en helt, helt anden debat. Men det er jo ikke det, det handler om i dag. Det, jeg kan sige, er, at vi ikke kan støtte det her forslag, fordi vi ikke er enige i, at de ikke er dækket.

Kl. 11:51

Første næstformand (Bertel Haarder):

Jørgen Arbo-Bæhr.

Kl. 11:51

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Jeg kan komme med et eksempel på diskrimination. En transperson går på sexologisk klinik og søger om at få lavet et indgreb på sin krop, vedkommende er fuldstændig normal, men før han kan få det indgreb på sin krop, skal han sygeliggøres. Som udgangspunkt skal man være syg for at få lavet et indgreb på sin krop. Det står der direkte. Er det ikke diskriminatorisk over for dem, som i virkeligheden føler sig som en kvinde, hvis de er født som mand, eller omvendt? Er det ikke diskrimination? Har det noget at gøre med køn? Nej, det har kun baggrund ét sted. Det er nemlig folk, der er transpersoner. Så derfor er der masser af diskrimination i lovgivningen over det hele.

Kl. 11:52

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 11:52

Fatma Øktem (V):

Som jeg sagde, er det et meget sympatisk forslag, men jeg holder fast ved, at føler man sig diskrimineret, også som transkønnet, har man i dag en mulighed for at klage, også over den behandling, man får i sundhedsvæsenet. Så jeg kan ikke se, hvad det er, der gør, at vi skal have den ændring, når man allerede har de muligheder. Vi læner os op ad den fælles formulering, vi har med regeringen, om, at transkønnede og interkønnede er dækket under begrebet køn. Er de ikke det? Jeg synes ikke, at den sag, ordføreren fremlagde, ikke kan behandles. Så hvis vedkommende føler sig diskrimineret, har man i dag allerede mulighed for at klage over det.

Kl. 11:53

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Venstres og Konservatives ordfører. Så giver jeg ordet til den socialdemokratiske ordfører, hr. Rasmus Horn Langhoff.

Kl. 11:53

(Ordfører)

Rasmus Horn Langhoff (S):

Tak for det. Som socialdemokrat ligger det mig meget på sinde, at vi aktivt arbejder mod diskrimination i vores samfund. Derfor synes jeg også, at Enhedslistens forslag i dag er sympatisk. Vi ønsker også at skabe gode vilkår for alle, og det gælder selvfølgelig også transpersoner.

Samtidig mener vi dog, at transpersoners kønsidentitet allerede er sikret ved vores eksisterende ligestillingslovgivning og antidiskriminationslovgivning. Vi ved, at EU-Domstolen har slået fast, at man er beskyttet mod diskrimination på arbejdsmarkedet, hvis man har gennemgået et kønsskifte, og vi ved, at Ligebehandlingsnævnet har afgjort, at kønsidentitet også er en del af ligestillingslovens beskyttelse af køn uden for arbejdsmarkedet. Vi mener derfor ikke, at der er behov for at indføre kønsidentitet i lovgivningen.

Kl. 11:54

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en kort bemærkning fra hr. Jørgen Arbo-Bæhr.

Kl. 11:54

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Som udgangspunkt er det jo rart at høre, at det er et sympatisk forslag, men hvis man nu hører efter, så siges der nej til at indarbejde transpersoner i antidiskriminatorisk lovgivning. Jeg kan forstå, at man kan tage udgangspunkt i, at f.eks. EU's menneskerettighedskommissær, Thomas Hammarberg, udtrykkeligt har anbefalet landene at anerkende krænkelse af kønsidentitet som en diskriminatorisk adfærd. F.eks. siger han i 2009:

Jeg er rystet over mangelen på viden om, hvilke menneskerettighedsperspektiver der står på spil for transpersoner selv blandt de politiske beslutningstagere.

Føler den socialdemokratiske ordfører sig ramt af denne udtalelse?

Kl. 11:54

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 11:55

Rasmus Horn Langhoff (S):

Nej.

Kl. 11:55

Første næstformand (Bertel Haarder):

Hr. Jørgen Arbo-Bæhr.

Kl. 11:55

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Så må jeg spørge på en anden måde: Mener den socialdemokratiske ordfører ikke, at Thomas Hammarberg har en pointe i at indarbejde transpersoner eller kønsidentitet i al antidiskriminatorisk lovgivning? For det er den eneste måde, hvorpå man kan sige til folk, at de er nogle specielle personer, som vi meget gerne vil forsvare i det her samfund. Mange af dem gemmer sig lige nu, for de aner jo ikke, om de bliver diskriminatorisk behandlet efter lovgivningen eller bare har det sådan i deres hverdag.

Så skulle man ikke som udgangspunkt bare indarbejde det, fordi det, som jeg siger, vil give dem et klap på skulderen og være som at sige: Hør, der er plads til jer, også i vores samfund?

Kl. 11:55

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 11:55

Rasmus Horn Langhoff (S):

Jeg mener, at vi på alle måder signalerer, at der er plads til dem, hvilket ordføreren fra Enhedslisten efterlyser. Det er kun det, jeg ønsker at signalere i dag. Det er også det, jeg fornemmer fra andre partiers ordførere er det, man har ønsket at signalere. Spørgsmålet er så, hvilke begreber vi skal bruge i lovgivningen. Det er jo en debat, jeg hilser velkommen, men det afgørende for mig er indholdet i lovgivningen. Hvis loven virker, og i og med at vi mener, at transpersoner i dag er beskyttet af lovgivningen, ser jeg ikke noget behov for at ændre på lovgivningen alene på baggrund af et enkelt begreb.

Kl. 11:56

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til ordføreren. Så går vi til fru Pia Adelsteen, der taler på vegne af Dansk Folkeparti.

Kl. 11:56

(Ordfører)

Pia Adelsteen (DF):

Tak for det. De tidligere talere og ministeren har jo pænt givet udtryk for, at de love, man egentlig ønsker at få ændret, også gælder transkønnede. Jeg skal ærligt indrømme, at da jeg læste den her sag, havde jeg noget svært ved at sætte mig ned og skrive en tale. Jeg sad og kiggede lidt på sagen, og så tænkte jeg: Hvad er det egentlig, man gerne vil opnå med forslaget? For ønsker vi egentlig ikke alle at have et samfund i Danmark, hvor der, uanset hvordan man er, uanset om man er en alkoholiker, der sidder inde på værtshuset, hvor man i øvrigt godt må ryge, uanset hvem man er, er plads til en? Der er plads til alle i Danmark. Det skal forstås på den måde, at så længe vi opfører os ordentligt, er der også plads til os. Er vi egentlig ikke alle sammen i Danmark indstillet på den måde, at selvfølgelig skal man da ikke diskriminere hinanden? Vi er forskellige, vi har forskelligt udgangspunkt, vi laver nogle forskellige ting, og nogle synes, vi er lidt mere mærkelige end andre – sådan er det. Men man skal jo ikke diskriminere folk.

Så jeg sad og tænkte: Hvad vil man så opnå ved det her? Vil man have pas lavet om? I et pas står der, hvilket køn man er, om man er mand, eller man er kvinde. Det er jo et faktum, og der er ikke så meget at gøre. Jeg ville også nogle gange ønske, at jeg var lidt højere, for så kunne jeg prøve nogle rutsjebaner, som min faktiske højde ikke er til. Nogle gange føler jeg mig rigtig høj, nogle gange føler jeg mig lav. Så hvordan man føler sig, kan jo være svært at definere, det kan i hvert fald være svært at få implementeret i love.

Hvis man er født som mand, men føler sig som kvinde, så mener jeg helt klart, at det jo ikke ændrer ved det faktum, at man pr. definition, biologisk er en mand. Men det er jo ikke ensbetydende med, at man skal diskrimineres.

Jeg synes, det er fint, vi har debatten, men jeg må indrømme, at jeg har meget, meget svært ved at forstå, at man laver et beslutningsforslag om det. Det, det i bund og grund drejer sig om, synes jeg, er, at når vi er her i Danmark, behandler vi hinanden ordentligt og med respekt og lader være med at diskriminere. Det er egentlig også det, der står i vores love, og det er uanset hvad.

Vi støtter altså ikke forslaget fra Dansk Folkepartis side.

Kl. 11:59

Kl. 12:02

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er igen en kort bemærkning fra hr. Jørgen Arbo-Bæhr.

Kl. 11:59

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Jeg får sådan et smil på læben, når jeg hører Dansk Folkeparti sige, at vi alle sammen skal behandle hinanden ens. Jeg ved, at en stor del af den antidiskriminatoriske lovgivning er blevet vedtaget af et stort, bredt flertal i Folketinget minus Dansk Folkeparti. Sidste gang var, da tro blev indarbejdet.

Som udgangspunkt siger fru Pia Adelsteen, at vi skal behandle hinanden ens. Men er det sådan i dagens Danmark? Bliver man ikke diskrimineret som transperson i dagens Danmark? Det vil jeg gerne spørge hende om.

Kl. 11:59

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 11:59

Pia Adelsteen (DF):

Jeg vil godt lige starte med at rette. Jeg sagde ikke, at vi skal behandle hinanden ens. Jeg sagde, at vi skal behandle hinanden ordentligt. Jeg mener faktisk, der er en forskel. For vi er ikke ens, og derfor skal vi heller ikke behandles ens. Vi skal behandle hinanden ordentligt, uanset hvad der sker.

Så vil jeg sige: Jo, der er sikkert nogle, der diskriminerer transpersoner; der er også nogle, der diskriminerer homoseksuelle; der er nogle, der laver hadforbrydelser mod homoseksuelle, hvilket selvfølgelig er uheldigt. Det skal ikke foregå. Men der er langt derfra og til at sige, at begrebet kønsidentitet skal ind i en lov. Det kan jeg simpelt hen ikke forstå.

For skal højdeidentitet så være det næste? Som jeg sagde, føler jeg mig virkelig nogle gange, som om jeg er en meter og firs. Jeg vil skynde mig at sige, at jeg faktisk ikke er det. Nogle gange føler jeg også, jeg er en meter og fyrre, men faktisk er jeg det ikke. Men man kan føle sig rigtig anderledes på nogle tidspunkter afhængigt af situationen.

Jeg ved godt, at det med kønsidentitet er noget andet. Det er noget mere permanent. Men ikke desto mindre er det jo fuldstændig ligegyldigt, om man føler sig som mand eller kvinde uanset ens biologiske køn. Man skal ikke diskrimineres på grund af det. Vi skal behandle hinanden ordentligt.

Kl. 12:01

Første næstformand (Bertel Haarder):

Jørgen Arbo-Bæhr.

Kl. 12:01

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Jeg synes, at fru Pia Adelsteens afslutning var god. Spørgsmålet om højde eller drøjde, eller jeg ved ikke hvad, bliver man jo ikke diskrimineret på grund af. Men som transperson bliver man diskrimineret på grund af én ting, nemlig personens kønsidentitet. Vedkommende føler sig som et andet køn end det, vedkommende er født som.

Som udgangspunkt bliver Dansk Folkepartis ordfører nødt til at erkende, at de mennesker bliver diskrimineret i det danske samfund. Hvad gør vi ved det? Skulle vi ikke prøve at indarbejde det og sige til dem, at der skal være plads til dem, og derfor indarbejder vi det, så kønsidentitet bliver erkendt også af lovgiverne. Det er den bedste måde at give folk et klap på skulderen på eller at sige til dem, at det er godt, de er her, og at vi holder af dem.

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 12:02

Pia Adelsteen (DF):

Jeg mener faktisk, at hr. Jørgen Arbo-Bæhr tager fejl. Jeg mener faktisk også, at der er nogle, der bliver diskrimineret på grund af deres højde og drøjde. Sådan er det. Der er nogle mennesker, der diskriminerer andre mennesker. Der er nogle mennesker, som ikke behandler hinanden ordentligt. Der er nogle meget tykke mennesker, som bestemt også bliver diskrimineret. Der er også nogle, der er meget tynne, som bliver diskrimineret. Og så er der dværge, der kan føle sig diskrimineret.

Så det med kønsidentitet mener jeg åbner en ladeport for, hvad man kan blive diskrimineret for. Jeg mener faktisk, at man skal se bort fra kønsidentitet, lige så vel som man skal se bort fra, at mennesker nogle gange er for store eller for små eller på anden måde adskiller sig fra det perfekte menneske, alle ser op til et eller andet sted. Det mener jeg vi skal se bort fra. Vi skal jo behandle hinanden ordentligt, det er vel egentlig det, det drejer sig om, uanset hvordan vi er. Uanset at man er alkoholiker og står nede på gadehjørnet, skal vedkommende da behandles ordentligt. Sådan er det. Det burde bare være almindelig pli at gøre det.

Kl. 12:03

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Dansk Folkepartis ordfører. Så går vi videre til den radikale ordfører, fru Marlene Borst Hansen.

Kl. 12:03

(Ordfører)

Marlene Borst Hansen (RV):

I Radikale Venstre er vi meget enige med Enhedslisten og en stor del af, hvis ikke hele det øvrige Folketing i, at transkønnede er en sårbar gruppe, fordi der mange steder mangler en forståelse for, hvor mange udfordringer der er i, at ens opfattede og biologiske køn ikke er i overensstemmelse.

Jeg støtter også varmt op om, at vi fra Folketingets side sender anerkendende signaler og også lovgiver der, hvor der måtte være behov for det. Det er også derfor, regeringen har nedsat en tværministeriel arbejdsgruppe, som skal undersøge mulighederne for juridisk kønsskifte uden krav om fuldstændigt kønsskifte ved operation. Desuden er Sundhedsstyrelsen, som også ministeren var inde på, i gang med at styrke kvaliteten i behandlingstilbuddene til transpersoner og revidere vejledningen om kønsskifte. Det sker i dialog med interesseforeningerne for transpersoner.

I forhold til det konkrete beslutningsforslag er Radikale Venstre fuldstændig enig med Enhedslisten i, at ingen transkønnede – ja, ikke nogen mennesker overhovedet – må diskrimineres eller udsættes for forskelsbehandling. Vi er så ikke enige i, at det kræver en lovændring, for vi vurderer, at transpersoners kønsidentitet allerede er sikret i den eksisterende lovgivning. Derfor stemmer vi ikke for Enhedslistens beslutningsforslag, men vi vil meget gerne og også meget gerne sammen med Enhedslisten fortsætte samarbejdet om at have fokus på det her område og diskutere, hvordan vi kan hjælpe transkønnede i forhold til de udfordringer, som de lever med, og bl.a. muligheden for at få foretaget et juridisk kønsskifte.

Kl. 12:05

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til den radikale ordfører.

Der må ikke tales på tilhørerpladserne.

Så giver jeg ordet til SF's ordfører, fru Pernille Vigsø Bagge.

Kl. 12:05

Kl. 12:09

(Ordfører)

Pernille Vigsø Bagge (SF):

SF har i snart mange år arbejdet for forbedringer for vores transkønnede medborgere. Vi er rigtig glade for, at regeringen er i fuld gang med at se på bedre muligheder for det såkaldte juridiske kønsskifte. Det er et kæmpe problem for mange transkønnede, at det er så svært at skifte køn rent formelt, på trods af at man i fremtoningen fremstår som et andet køn end det, ens papirer måtte indikere. Det vil være et stort skridt at få ændret det forhold.

På samme måde sympatiserer vi med det forslag, vi nu behandler i salen i dag, hvor det foreslås, at kønsidentitet tilføjes til ligestillings- og antidiskriminationslovgivningen. Vi har ikke fuldt overblik over, i hvor høj grad transkønnede i dag udsættes for diskrimination, men vores opfattelse er, at det opleves af mange. Derfor er det også vigtigt, at transkønnede beskyttes af lovgivningen på linje med andre grupper, men det sker heldigvis allerede – jævnfør de afgørelser, som ministeren også har nævnt – og det synes vi er rigtig positivt.

Med de bemærkninger kan vi ikke, som det nærværende forslag er, støtte beslutningsforslaget.

Kl. 12:06

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til SF's ordfører. Så tager vi til sidst fru Merete Riisager, der taler for Liberal Alliance.

Kl. 12:07

(Ordfører)

Merete Riisager (LA):

Tak. Det forslag, vi behandler i dag, fastslår, at ordet kønsidentitet skal indføres i en lang række forskellige lovgivninger. Vi kan forstå på forslagsstillerne, at baggrunden for forslaget er, at man vil understrege, at transpersoner ikke er en seksuel minoritet. Forslagsstillerne godtgør dog ikke, at de ændringer, der lægges op til, har reel og konkret betydning i praksis. Der er primært lagt op til en teoretisk diskussion om, hvorvidt der, når talen falder på transpersoner, er tale om en seksuel minoritet eller ej.

Liberal Alliance er altid klar til at kigge konstruktivt på sikkerheden for og beskyttelsen af minoritetsgrupper. Det væsentlige må dog være, om der er tale om initiativer, der har reel betydning for gruppernes retstilstand. I det omfang dette forslag har reel betydning, er det vores vurdering, at det først og fremmest vil skabe usikkerhed. Lige så vel som det er vigtigt at beskytte mindretal mod unfair forskelsbehandling, er det selvfølgelig vigtigt at give rum for den forskelsbehandling, som bunder i rimelige hensyn.

Der var for nogle år siden en stor debat om, hvorvidt supermarkederne måtte sige nej til, at deres ansatte tog tørklæde på, da det ikke ville harmonere med det image, som de ønskede for deres virksomhed. Jeg mener godt, at man kan tænke sig situationer, hvor det med rimelighed kan fastslås, at transpersoner vil blive ramt af samme helt rimelige forskelsbehandling. Det kan f.eks. være, at en person, der genetisk er en mand, men føler sig som kvinde, ønsker at arbejde i et kvindefængsel. Men betyder det, at personen skal have lov til at udføre opgaver i fængslet, der i dag er forbeholdt kvinder? Jeg går ikke ud fra, at det er forslagsstillerne hensigt at ændre retstilstanden i dette og lignende tilfælde, men jeg mener, at usikkerheden i forhold til dette er for stor.

Liberal Alliance kan ikke støtte det fremsatte forslag.

Kl. 12:09

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en kort bemærkning fra hr. Jørgen Arbo-Bæhr.

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Jeg bemærkede jo, at Liberal Alliances ordfører snakkede om, at transpersoner bliver diskrimineret på grund af deres seksuelle orientering. Skyldes de sager, der har været om diskriminering, den seksuelle orientering?

Kl. 12:09

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 12:09

Merete Riisager (LA):

Jeg mener, at det er en teoretisk diskussion, og jeg mener, at lovgivningen i dag er dækkende for det, som vi diskuterer her.

Kl. 12:09

Første næstformand (Bertel Haarder):

Jørgen Arbo-Bæhr.

Kl. 12:09

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Det er svært at prøve at svare udenom, men det kan man jo selvfølgelig godt. Men er det som udgangspunkt en teoretisk diskussion, når folk bliver diskrimineret, eller er det praksis? Når nu Liberal Alliances ordfører siger, at det er den seksuelle orientering, hvad er det så for en seksuel orientering, disse transpersoner har? Er de homo-seksuelle, er de heteroseksuelle, eller er de biseksuelle? Bliver de diskrimineret på grund af det? Det har jeg aldrig set. Som udgangspunkt bliver man diskrimineret på grund af et eller andet, men er det deres seksuelle orientering, eller er det deres køn, de bliver diskrimineret på grund af? Eller er det på grund af deres kønsidentitet, at de bliver diskrimineret?

Det er ikke teori. Prøv at snakke med dem. De bliver diskrimineret i praksis. I stedet for at sige noget om mig og om, at jeg måske er teoretisk, så prøv at snakke med dem selv, for de bliver diskrimineret i praksis og ikke i teorien.

Kl. 12:11

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 12:11

Merete Riisager (LA):

Det gør jeg skam også gerne. Jeg synes, at vi skal prøve at kigge på de praktiske problemer, der så måtte være, og tage fat i dem i stedet for at have en begrebsafklaringsdiskussion her i Folketingssalen.

Kl. 12:11

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til ordføreren. Og så er det hr. Jørgen Arbo-Bæhr som ordfører for Enhedslisten.

Kl. 12:11

(Ordfører for forslagsstillerne)

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Tak for debatten. Hvis man kunne leve af sympati, kunne jeg jo leve meget, meget længe. Men i virkeligheden bliver forslaget underkendt af alle partier bortset fra Enhedslisten.

Hvis begrundelsen for at afvise forslaget er, at diskriminationssager mod transpersoner er dækket af den eksisterende lovgivning, så har man ikke forstået sagens kerne. Den eksisterende lovgivning giver beskyttelse mod diskrimination på baggrund af biologisk køn og på baggrund af seksualitet. Men transpersoner diskrimineres netop ikke på denne baggrund. De diskrimineres, fordi omverdenen ser, at

der ikke er overensstemmelse mellem det biologiske køn, de er født med, og det køn, de selv har valgt at udtrykke.

Transkønnethed har intet med seksuel orientering at gøre. Det er et spørgsmål om, hvilket køn personen selv vælger at identificere sig med og leve som. Her er ikke tale om forskelsbehandling mellem biologiske mænd og biologiske kvinder. Her er tale om forskelsbehandling mellem dem, der er født med et biologisk køn, som de er glade for og lever i overensstemmelse med, og personer, der ikke har den glæde, og som derfor vælger at udtrykke det køn, som de føler er det rigtige for dem.

Igenem de sidste hundrede år har der været talrige eksempler på, at kategorier af mennesker, som samfundet kun modvilligt har anerkendt og accepteret, har behov for respekt og beskyttelse, f.eks. kvinder, mennesker med en anden etnisk baggrund, homoseksuelle, børn og religiøse minoriteter. Alle er befolkningsgrupper, der er gået fra at være mennesker, man kunne mishandle, nedværdige og diskriminere, til at være ligeværdige og anerkendte samfundsborgere. Danmark bør anerkende minoritetsgruppen af transpersoner og tildele dem samme muligheder og beskyttelse som andre minoritetsgrupper før dem. Hidtil har kun to sager med transperspektiver været afgjort i Danmark. Men de er afgjort på et ufuldstændigt juridisk grundlag, fordi den eksisterende lovgivning i virkeligheden ikke rummer en kategori for kønsidentitet.

EU's menneskerettighedskommissær, Thomas Hammarberg, FN, EU, Europarådet og Amnesty International har alle udtrykkeligt anbefalet landene at anerkende transpersoners eksistens, rettigheder og behov for beskyttelse. Danmark sakker bagud i forhold til mange af vores europæiske naboer, herunder Norge, Tyskland, Spanien, Sverige og Slovakiet, som alle har indført kønsidentitet som beskyttelseskategori.

Aktuelt kan det siges, at Amnesty Internationals danske afdeling har besluttet, at de i 2013 vil fokusere på transpersoners rettigheder i Danmark – eller mangel på samme. Danmark halter efter på flere områder, når det kommer til transpersoners vilkår, og det er trist, at muligheden for at rette op på det enkelte område på denne måde forpasses. Thomas Hammarberg sagde i 2009:

Jeg er rystet over den mangel på viden om, hvilke menneskerettighedsperspektiver der står på spil for transpersoner – selv blandt de politiske beslutningstagere.

Her får Danmark en chance for stort set omkostningsfrit at leve op til de internationale anbefalinger på området og vise en stærk menneskerettighedsprofil ved at gøre som mange andre lande i EU og indskrive kønsidentitet som beskyttelseskategori.

Kl. 12:15

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til ordføreren for forslagsstillerne.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen slut.

Jeg foreslår, at forslaget henvises til Ligestillingsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

6) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 31:

Forslag til folketingsbeslutning om indførelse af nummerplader med dannebrog.

Af Mikkel Dencker (DF) m.fl.

(Fremsættelse 22.11.2012).

Kl. 12:15

Forhandling

Første næstformand (Bertel Haarder):

Forhandlingen er åbnet, og jeg begynder med at give ordet til skatteministeren.

Kl. 12:15

Skatteministeren (Holger K. Nielsen):

Dansk Folkeparti har fremsat det beslutningsforslag, vi skal behandle i dag. Beslutningsforslaget har følgende formulering:

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af dette folketingsår at fremsætte lovforslag, der sikrer, at det fremover bliver muligt at vælge nummerpladetyper med dannebrog.

I begrundelsen for forslaget anerkendes det, at det er praktisk, at det internationale krav om, at et køretøj ved kørsel i udlandet skal vise, i hvilket land køretøjet er registreret, opfyldes af, at der er landekendingsmærke på nummerpladen. Forslagsstillerne finder det imidlertid urimeligt, at danske bilejere er tvunget til at vælge EU-nummerpladen for at opnå denne fordel. Som reglerne er i dag, skal den enkelte bilejer ved indregistrering af bilen vælge, om nummerpladerne skal være neutrale eller vise EU-flaget og de danske landekendingsbogstaver DK. Omkring 85 pct. vælger EU-nummerplader. Den høje procentandel har som anført af forslagsstillerne formentlig sammenhæng med, at det er praktisk ved kørsel i udlandet, at nummerpladen viser, hvor køretøjet er registreret.

Det er regeringens holdning, at den nuværende ordning, hvor den enkelte bilejer frit kan vælge, om bilen skal føre neutrale nummerplader eller EU-nummerplader, er hensigtsmæssig. Forslagsstillerne forestiller sig, at en nummerplade med et dannebrog og de danske landekendingsbogstaver DK skal anerkendes af udenlandske myndigheder på samme måde som en EU-nummerplade. Det er ikke umiddelbart muligt.

Hvis nummerpladerne på en bil ikke opfylder kravene i Rådets forordning om EU-nummerplader, og det gør en nummerplade med et dannebrog ikke, skal bilen ved kørsel i udlandet overholde kravene i Wienerkonventionen fra 1968 om mærkning af biler med registreringslandets kendingsbogstaver. Det vil sige, at bilen skal have et ovalt hvidt mærke eller skilt med registreringslandets kendingsbogstaver i sort. At erstatte den nuværende neutrale nummerplade med en nummerplade med dannebrog har dermed ikke noget praktisk formål. Andre lande er ikke forpligtet til at anerkende nummerpladen med dannebrog og kendingsbogstaverne DK som en angivelse af, at bilen er registreret i Danmark. På den baggrund kan regeringen ikke støtte beslutningsforslaget.

Kl. 12:18

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en kort bemærkning fra hr. Mikkel Dencker.

Kl. 12:18

Mikkel Dencker (DF):

Tak til ministeren for redegørelsen for regeringens holdning i spørgsmålet her. Jeg fornemmede egentlig ikke en afvisning af selve ideen. Jeg kunne fornemme, at der var gravet dybt ned i EU's lovgivning for at finde en begrundelse for, hvorfor det ikke kunne lade sig gøre. Og jeg anerkender da, at regeringen vil overholde EU's lovgiv-

ning til punkt og prikke, men vil skatteministeren så stå her i Folketinget og love, at man vil forsøge at ændre EU's regler, sådan at nummerplader med dannebrog på også af andre EU-lande anerkendes som gyldig nationalitetsmærkning, så vi kan få opfyldt vores ønske? For jeg fornemmede ikke, at der var nogen direkte modstand hos regeringen mod den her type nummerplade – altså principiel modstand – for der er jo også mange andre lande, som har nummerplader ligesom dem, vi i Dansk Folkeparti foreslår. F.eks. har Norge nummerplader, hvor det norske flag er påtrykt, og det bliver jo benyttet som nationalitetsmærkning. Polen har også haft det, inden man indførte EU-nummerplader.

Vil ministeren love her, at han vil forsøge at ændre EU's lovgivning, så andre EU-lande vil kunne anerkende nummerplader med dannebrog på?

Kl. 12:19

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ministeren.

Kl. 12:19

Skatteministeren (Holger K. Nielsen):

Nej, altså, der er mange problemer i det europæiske samarbejde i øjeblikket, og jeg er ikke sikker på, at den gensidige anerkendelse af nummerplader er det, som er mest påtrængende. Det må jeg sige. Og i betragtning af hvad der skal bruges af ressourcer på det europæiske samarbejde, har vi ikke tænkt os det her. Jeg forstår faktisk ikke helt baggrunden for det. Vi har et meget praktisk system i øjeblikket. Og det handler meget om, hvordan man indretter sig praktisk. Vi har EU-nummerpladen, som 85 pct. bruger, og det er udtryk for, at folk faktisk er glade for at have den nummerplade på deres bil.

Så kan man også, hvis man vil det, have den mere neutrale, som jo i øvrigt er meget nem at se, for den er hvid med en rød kant omkring. Det er der meget få nummerplader i andre lande der er, har jeg bemærket, når jeg har været på bilkørsel i udlandet. Så den neutrale er også ret nem at se. Så skal man have DK-mærket på, ja, men det er altså heller ikke vanskeligere, end at det skulle kunne håndteres på en fornuftig måde.

Kl. 12:20

Første næstformand (Bertel Haarder):
Hr. Mikkel Dencker.

Kl. 12:20

Mikkel Dencker (DF):

Jeg fornemmede lidt, at ministeren mener, at det her er en meget lille sag at tage fat på, men så vil jeg altså bare sige, at det jo er en sag, som Dansk Folkeparti har taget fat på fremprovokeret af EU. Så kan man sige, at det også er en meget lille sag, at EU har indført EU-nummerpladerne. Og så kunne man sige, at EU bare kunne tage sig af nogle større problemer og løse nogle større problemer i stedet for at fedte rundt med nummerplader og begive sig ud i det her med at gøre EU-flaget til officielt flag, og at vi skal have en fælles EU-hymne og en fælles præsident. Det er jo også nogle overflødige ting, som EU bare kunne lade være med at tage fat i. Og hvis man så også vil lade være med at blande sig i nummerpladernes udformning i medlemslandene, havde Dansk Folkeparti heller ikke fundet det nødvendigt at fremsætte beslutningsforslaget her.

Men jeg kan fornemme, at ministeren mener, at havde andre EU-lande anerkendt en sådan nummerplade, som vi foreslår, så havde regeringen også været helt med på, at det skulle vi selvfølgelig have som et alternativ i Danmark. For vi kan vel godt være enige om, at det er dannebrog, der er nationalitetsmærke for Danmark, og ikke EU-flaget?

Kl. 12:21

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ministeren.

Kl. 12:21

Skatteministeren (Holger K. Nielsen):

Jo, jo. Og hvis det kunne lade sig gøre, hvad vi ville så gøre? Jamen det har jeg da ingen anelse om. Nu kan det ikke lade sig gøre, så derfor synes jeg ikke, det giver mening at besvare de her hypotetiske spørgsmål.

Det er jo meget sådan smag og behag med sådan en ting som en nummerplade. Jeg synes egentlig selv, det er meget praktisk – også når man kører rundt i Europa – at man har EU-nummerpladen. Det er meget praktisk, at man kan se, hvor den pågældende bil kommer fra. Man ved, at det fremgår af nummerpladen, til venstre på nummerpladen, og så er der et registreringsnummer. Og jeg synes egentlig, det er ganske rart, at man kan se det, når man kører rundt i Europa. Og det er formentlig også derfor, at mange danskere har skiftet ud til EU-nummerpladen, for det er ret praktisk, og det er egentlig en udmærket ting, at man kan se det på den måde.

Kl. 12:22

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til skatteministeren. Så går vi til ordførerrækken, og vi begynder med Venstres ordfører, fru Gitte Lillelund Bech.

Kl. 12:23

(Ordfører)

Gitte Lillelund Bech (V):

Som skatteministeren også var inde på, behandler vi beslutningsforslag nr. B 31 om forslag til folketingsbeslutning om indførelse af nummerplader med dannebrog. Som jeg tror at det også allerede er fremgået, går det i bund og grund ud på, at man skal kunne vælge en nummerpladetype med dannebrog på.

Jeg må så sige, og det tror jeg faktisk at der er rigtig mange der er enig med mig i, at når man læser beslutningsforslaget, kan man faktisk se, at det her ikke er et spørgsmål om nummerplader. Det her er et spørgsmål om det, som Dansk Folkeparti selv i forslaget kalder for propaganda, EU-propaganda, og det er på grund af det lille, blå EU-flag, man kan få på sin nummerplade. Man skal ikke have det, men man kan få det. I dag er det jo bilisternes eget frie valg, når de skal have en ny nummerplade, om de vil have en nummerplade med et EU-flag på, eller om de ikke vil.

Her skal jeg måske lige tilføje, for lige præcis ordet propaganda bruger Dansk Folkeparti faktisk i bemærkningerne til beslutningsforslaget, at propaganda – hvis man skal definere det – normalt er et middel, der sigter mod at styre modtagerens adfærd. Det vil sige, at propaganda ligesom er noget, der gør, at man ikke har et frit valg. Det er noget, der tvinges ned over hovedet på folk. Jeg må jo bare sige, at da det står frit for, om man ønsker en nummerplade med EU-flaget på, eller om man ikke ønsker det, mener jeg sådan set ikke, at man kan definere det her som propaganda. Det var bare lige en enkelt kommentar i forhold til bemærkningerne i beslutningsforslaget.

I Venstre er vi faktisk ret glade for, at Danmark har været medlem af EU – før EF og nu EU – i over 40 år. Vi synes sådan set ikke, at vi skal lægge skjul på, at vi er en del af Det Europæiske Fællesskab, og derfor synes vi også, at det er helt naturligt, at man som dansker kan vælge en dansk EU-nummerplade.

Vi kan ikke stemme for beslutningsforslaget. Det er ikke, fordi vi er imod dannebrog overhovedet. Jeg tror faktisk, at alle danskere – sådan bør det i hvert fald være – er for dannebrog. Det er nationens flag, det er folkets flag. Og jeg vil faktisk sige, at der jo ikke er noget til hinder for, at man kan sætte dannebrog på sin bil, fuldstændig ligesom man kan vælge at have en nummerplade uden EU-flag. Men

man er forpligtet til at have registreringsbogstaverne DK sat på ved siden af nummerpladen, så det klart fremgår, at man kommer fra Danmark.

Så er der en sidste del, som gør, at vi ikke kan støtte forslaget, og det er spørgsmålet om, hvem der skal finansiere det. Det fremgår slet ikke af beslutningsforslaget. Skal der være en egenfinansiering? Skal pengene tages fra de ældre, fra de unge? Hvem skal reelt set have regningen?

Derfor samlet set: Fordi vi er glade for EU, fordi vi synes, at man sådan set allerede nu kan sætte dannebrog på sin bil, hvis man har lyst, man skal bare overholde det med, at DK skal være der som registreringsbogstaver, og endelig fordi, og det skal jeg måske lige tilføje, vi har haft den her debat før, nemlig da vi indførte EU-nummerpladerne, kan Venstre altså ikke støtte forslaget.

Kl. 12:25

Første næstformand (Bertel Haarder):

En kort bemærkning fra hr. Mikkel Dencker.

Kl. 12:25

Mikkel Dencker (DF):

Jeg må sige, at den sidste bemærkning om finansiering forstår jeg slet ikke noget af, fordi det er jo sådan, og sådan har det altid været, at det er den enkelte bilist, der betaler for nummerpladerne, når man får bilen indregistreret. Sådan er det med alle typer nummerplader i dag, og da man indførte EU-nummerpladerne i sin tid, var der heller ikke nogen finansiering med. Det er stadig væk den enkelte bilist, der selv betaler for det.

Jeg kan så bekræfte over for Venstres ordfører, at i Dansk Folkeparti betragter vi EU-nummerpladerne som en form for propaganda, en propaganda for et EU-projekt, som er et politisk projekt, og hvor EU så prøver at liste sine symboler ind i danskernes hverdag og i andre medlemslandes hverdag. Det er igennem EU-flaget, EU-hymnen, gennem pengesedlerne, hvor man jo også vil have, og det vil regeringen og Venstre jo også have, EU-pengesedler med EU-flag på. Så det er en måde at liste tingene ind i folks hverdag på, sikkert fordi de besværlige danskere, som altid stemmer nej til afstemningerne, skal få et mere positivt syn på EU's projekt.

Så er det rigtigt, at den enkelte bilist kan vælge det fra, men når jeg kører ude på gaden, kan jeg ikke vælge fra at komme til at køre bag ved en bil, hvor jeg skal sidde og kigge på den nummerplade med de der EU-stjerner på. Så det er propaganda, som bliver udbredt over for alle i samfundet, som kører på vejene.

Kl. 12:27

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 12:27

Gitte Lillelund Bech (V):

Nu har Dansk Folkepartis ordfører, hr. Mikkel Dencker, jo lige præcis bekræftet, at det her ikke drejer sig om nummerplader. Det her drejer sig om Dansk Folkepartis modstand mod Den Europæiske Union, mod Det Europæiske Fællesskab, og det synes jeg måske er en meget større debat og faktisk en mere væsentlig og interessant debat end diskussionen om nummerplader, for hr. Mikkel Dencker må jo medgive, at hvis hr. Mikkel Dencker ønsker at have dannebrog på sin bil, kan han sætte alle de dannebrogklistermærker på sin bil, som han har lyst til. Han kan sådan set male sin bil som dannebrog, hvis han har lyst. Det kunne jo godt være, at der findes nogle folk ud over bilister, som faktisk ikke synes, at det var særlig fedt at se hr. Mikkel Denckers bil, hvis den var malet som dannebrog. De ville måske meget hellere have, at den var blå med gule stjerner på, men det betyder jo ikke, at vi laver begrænsninger på, hvordan hr. Mikkel Dencker må male sin bil, hvis han måtte have lyst til at male den rød og hvid.

Kl. 12:27

Første næstformand (Bertel Haarder):

Mikkel Dencker.

Kl. 12:27

Mikkel Dencker (DF):

Det der med at male min bil rød og hvid er da noget, jeg har overvejet et par gange. Jeg kunne bare også godt tænke mig, at den nationalitetsmærkning, som jeg gerne vil have på min bil, kunne jeg få uden at skulle have EU-flag på. Den kunne jeg godt tænke mig at have, ved at der var et dannebrogflag på i stedet for.

Det glæder mig, at fru Gitte Lillelund Bech synes, at det er helt i orden, at man sætter dannebrogflag overalt på sin bil, men jeg undrer mig bare over, hvorfor det ikke lige kan være på nummerpladen. Hvorfor må man ikke have det der? Hvorfor skal man have et symbol for et politisk projekt, som fru Gitte Lillelund Bech ganske vist er varm tilhænger af? Det er helt i orden, at hun er tilhænger af det, men hvorfor er det lige det projekt? Hvorfor er det ikke FN? Hvorfor er det ikke et symbol for Nordisk Råd eller NATO, man kan sætte på sin nummerplade, hvis det nu skulle være politiske projekter? Så kunne man måske også forestille sig en nummerplade med Enhedslistens logo på. Jeg tror, at fru Gitte Lillelund Bech ville have det på samme måde ved at køre rundt med sådan en bil, som jeg ville have det, hvis jeg skulle køre rundt med EU-stjerner på min bil.

Kl. 12:28

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 12:29

Gitte Lillelund Bech (V):

Nu er det jo heldigvis sådan, at hr. Mikkel Dencker ikke er tvunget til at køre rundt med EU-stjerner på sin bil. Det tror jeg da at hr. Mikkel Dencker er meget glad for. Jeg er sådan set heller ikke tvunget til at køre rundt med Enhedslistens logo på min bil, og det er jeg sådan set også ret glad for.

Når vi taler om Det Europæiske Fællesskab, og det er jo det, som Venstre er varm tilhænger af, må man også sige, at vi har valgt i Det Europæiske Fællesskab, at vi meget gerne vil have nogle fælles standarder inden for en lang række områder. Det kan være fælles standarder for produkter, der sælges. Det kan være fælles standarder på størrelsen af køleskabe. Det er sådan set også fælles standarder på nummerplader, netop ud fra det, som skatteministeren sagde, at det kan være meget relevant, når man kører rundt i Det Europæiske Fællesskab, at man faktisk kan se, at der kommer en bil fra Det Europæiske Fællesskab, men man kan så også se det i selve nationalitetsdelen, hvilket er DK for vores vedkommende. Det synes vi sådan set er meget fornuftigt. Vi synes sådan set, at det en god idé, at man har nogle standarder i Det Europæiske Fællesskab.

Man må bare notere sig, at Dansk Folkeparti jo er imod Det Europæiske Fællesskab. Dansk Folkeparti er imod Den Europæiske Union, og Dansk Folkeparti er sandsynligvis så også imod fælles europæiske standarder på en lang række områder, f.eks. nummerplader, og det er bare forskellen på Dansk Folkeparti og Venstre. Hvis vi havde været fuldstændig enige om alt, så havde vi nok været ét parti og ikke to.

Kl. 12:30

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Venstres ordfører. Så går vi til Socialdemokraternes ordfører, hr. Jacob Bjerregaard.

Kl. 12:30

Kl. 12:33

(Ordfører)

Jacob Bjerregaard (S):

Tak for ordet, formand. Der er jo ikke noget nyt i, at Dansk Folkeparti ikke bryder sig om det europæiske samarbejde, og der er heller ikke noget nyt i, at de til gengæld er meget glade for symbolpolitik. Og jeg ser det her som symbolpolitik. Vi har haft den her debat før – ganske vist før min tid, men jeg har da været inde at researche på det – i forbindelse med et lignende forslag fra 2009.

I Socialdemokratiet mener vi, på linje med det, ministeren sagde, at den nuværende nummerpladeordning fungerer ganske fint. EU-nummerpladen tjener, som DF jo selv har bemærket, også nogle praktiske formål. Vi mener, at nummerpladen primært er et middel til at identificere biler, og det er logisk, at nummerpladerne i Europa fremstår ens og genkendelige.

Nu bliver det fremlagt i beslutningsforslaget fra Dansk Folkeparti, som om at man med EU-nummerplader kører rundt som en reklamesøjle for et politisk projekt. Det synes jeg i bedste fald er morsomt. Man kan som bekendt stadig vælge den gamle nummerplade uden EU's logo, hvis man skulle have den fantasi om, at det ellers er propaganda, man kører rundt med. Der er jo ikke nogen, der tvinger danskerne til at køre rundt med EU-nummerplader.

Samtidig er der heller ikke nogen, der med de nuværende regler forhindrer folk i at sætte et eller flere klistermærker på bilen, hvis man vil. Og jeg er sådan set enig med Venstres ordfører i, at man for den sags skyld – og det tror jeg nogle af os politikere har gjort – kan pakke sin bil ind i alt det, man har lyst til, så længe man kan se ud af ruderne. Derfor mener jeg, at man i dag har det frie valg som bilejer.

Vi er tilfreds med den aftale, der blev indgået i 2006, og mener på ingen måde det er nødvendigt at have muligheden for at vælge en tredje udgave af nummerpladen med dannebrogslaget på. På den baggrund kan Socialdemokratiet ikke støtte beslutningsforslaget.

Kl. 12:32

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en kort bemærkning fra hr. Mikkel Dencker.

Kl. 12:32

Mikkel Dencker (DF):

Jeg kan bekræfte, at vi i Dansk Folkeparti betragter det her som symbolpolitik, men vi ser det sådan, at det er EU, der fører symbolpolitik, og den danske regering, der fører symbolpolitik. Symbolpolitik er, at man sætter et symbol for et politisk projekt på nogle nummerplader, for at det skal fungere som reklame for det politiske projekt, man gerne vil have fremmet. Det er jo ikke nogen hemmelighed, at EU-projektet ikke har den store opbakning i den danske befolkning, som regeringen, som Socialdemokratiet og som Venstre godt kunne tænke sig at det havde. En stor del af befolkningen synes da, at vi skal være medlem af det, men man er ikke ovenud begejstret.

Så det er symbolpolitik, og den består i, at man prøver at liste tingene ind. For Dansk Folkeparti er det ikke symbolpolitik at sætte et dannebrogslaget på sin nummerplade som en nationalitetsmærkning. Det er rigtigt, at det tjener et praktisk formål at nationalitetsmærke sin bil, og for os og for alle andre i Danmark er dannebrog da et nationalitetsmærke. Det er EU-flaget ikke.

Kl. 12:33

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Jacob Bjerregaard (S):

Den her debat handler jo i bund og grund om Dansk Folkepartis holdning til Europa og Det Europæiske Fællesskab. Det har i nyere tid ikke stået mig klart, hvilken model Dansk Folkeparti egentlig ønsker i forhold til Europa. Jeg synes, at jeg har hørt forskellige ting. Altså, man må jo så tage en EU-debat om, om man vil melde sig ud af klubben.

Det er jo rigtigt nok, at der er nogle af danskerne, der er skeptiske over for dele af Det Europæiske Fællesskab. Det tror jeg man kan finde hos de fleste. Jeg tror også, at mange af os andre har områder, hvor vi tvivler. Men at gøre et spørgsmål om nummerplader, en praktisk foranstaltning, som fungerer ganske fremragende, til et spørgsmål om at diskutere danskernes holdning til EU og i øvrigt propaganda, synes jeg er at blande to fuldstændig forskellige ting sammen. Jeg synes, det er at blande en symbolpolitisk diskussion ind i noget, der er meget vigtigere, nemlig Danmarks forhold til Europa.

Kl. 12:34

Første næstformand (Bertel Haarder):

Mikkel Dencker.

Kl. 12:34

Mikkel Dencker (DF):

Jeg underer mig egentlig stadig væk over det, som ordføreren siger, for jeg forstår faktisk ikke, hvorfor den argumentation, som der bliver fremført, fører hen til den konklusion, som man så kommer med. Vi er enige om, at vi gerne vil have en nationalitetsmærkning af danske biler til, når danske biler kører i udlandet. Det er praktisk. Så er det, vi i Dansk Folkeparti siger, at det er naturligt at sætte et dannebrogslaget på sin bil. Så kan alle se, at den bil kommer fra Danmark. Hvorfor i alverden vælger man at sætte et EU-flag på? Det har ikke noget med Danmark at gøre, andet end at det er en organisation, som vi er medlem af. Den er der også 26 andre lande der er medlem af, men det har da ikke noget med dansk nationalitetsmærkning at gøre. Hvordan i alverden kan man komme frem til den konklusion?

Kl. 12:35

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 12:35

Jacob Bjerregaard (S):

Jamen vi er da medlem af Det Europæiske Fællesskab, og det er utrolig praktisk at være det. Jeg tror også, at man kunne finde nogle få områder, hvor selv Dansk Folkeparti godt kunne se at vi faktisk har fået en smule ud af at være medlem af Det Europæiske Fællesskab. Derfor synes jeg, at det her er en gang symbolpolitik, og hvad angår det der med at rode propaganda ind i det og sige, at man tvinger det ned over hovedet på folk, har jeg det sådan, at folk har deres egen fri vilje til at vælge den EU-nummerplade fra, hvis det er et meget stort problem for dem. Derfor mener jeg sådan set ikke, at der er noget problem. Dybest set mener jeg, Dansk Folkepartis ordfører her forsøger at skabe en konflikt, der ikke forefindes, fordi folk jo har det frie valg i dag.

Kl. 12:35

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til socialdemokraternes ordfører. Så er det fru Pernille Boye Koch, der taler for Det Radikale Venstre.

Kl. 12:35

Kl. 12:38

(Ordfører)

Pernille Boye Koch (RV):

Tak for det. Som det allerede er blevet sagt af flere ordførere, vil Dansk Folkeparti med det her forslag til folketingsbeslutning sikre, at man kan vælge en nummerplade med et dannebrogflag. Dansk Folkeparti er altså ikke tilfreds med de eksisterende regler for nummerplader.

Den nuværende ordning trådte i kraft i 2009 og baserer sig på en lov fra 2006 om registrering af køretøjer. Her blev det besluttet at indføre EU-nummerpladen som en frivillig ordning. Som flere ordførere også allerede har sagt, består frivilligheden i, at den enkelte bilist ikke er tvunget til at have en nummerplade med EU-symbolet påtrykt. Der findes en alternativ nummerplade uden EU-symbol, og den kan man få, hvis man krydser det af på indregistreringsattesten. Danmark har altså i modsætning til mange af de andre EU-lande valgt en frivillig ordning, og dermed har man, synes jeg, taget ret vidtgående hensyn til de borgere, der af forskellige grunde ikke ønsker at have en nummerplade med EU-symbolet.

Forslagsstillerne argumenterer med, at mange EU-modstandere tvinges til at vælge en nummerplade med EU-symbolet, fordi EU-nummerpladen også er påført de nationale kendingsbogstaver DK, og derfor slipper man for at skulle supplere med f.eks. et DK-klistermærke. Dermed, mener forslagsstillerne, tvinges man til at være reklaimesøjle for et politisk projekt, som det hedder i bemærkningerne til forslaget.

Jeg må indrømme, at jeg har svært ved at se, at det er et stort problem at skulle forsyne sin bil med et DK-klistermærke, og jeg har i særdeleshed svært ved at se, at det ligefrem er et ytringsfrihedsproblem. Som det også er blevet sagt, er der jo rig mulighed for det, hvis man gerne vil have et dannebrogflag på sin bil: Man kan plastre sin bil til med dannebrogsklistermærker, og man kunne, som også andre har sagt, male hele sin bil dannebrogsfarvet, hvis man var interesseret i det. Og man har som nævnt mulighed for at vælge en nummerplade uden EU-flaget. På den baggrund er Radikale Venstre imod det fremsatte beslutningsforslag.

Kl. 12:37

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en kort bemærkning fra hr. Mikkel Dencker.

Kl. 12:38

Mikkel Dencker (DF):

Jeg må jo sige, at én ting var konklusionen, og den var ikke overraskende, men den argumentation, der ledte frem til konklusionen, forstod jeg simpelt hen ikke sammenhængen i. Er ordføreren ikke enig med mig i, at dannebrog er et symbol på Danmark og det er EU-flaget ikke?

Kl. 12:38

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 12:38

Pernille Boye Koch (RV):

Jo, men min pointe var såmænd også, at hvis man har et problem med at have et EU-flag på sine nummerplader på sin bil, kan man vælge at lade være med det, og hvis man gerne vil have et dannebrogflag og dermed tilkendegive, at man kommer fra Danmark, har man også mulighed for at tilkendegive det ved f.eks. at sætte et klistermærke på sin bil. Så jeg har svært ved at se, at der skulle være et ytringsfrihedsproblem i de nugældende regler. Det var egentlig det, pointen var.

Første næstformand (Bertel Haarder):

Mikkel Dencker.

Kl. 12:38

Mikkel Dencker (DF):

Jamen de eneste, jeg kan se har et problem med ytringsfriheden, er da det flertal herinde i Folketinget, som jeg godt kan se er ved at tegne sig nu, og som ikke vil gå med til at indføre nummerplader med dannebrog på. Det er da en krænkelse af ytringsfriheden for de danskere, der gerne vil vise deres nationalitet ved at have dannebrog på deres nummerplade. Det er da en krænkelse af deres ytringsfrihed. Det havde da været mere naturligt, at det var et dannebrogflag, der var på nummerpladerne, end EU-flaget.

Så mit sidste spørgsmål til den radikale ordfører er: Hvorfor er det, at Det Radikale Venstre vil nægte danske bilister adgangen til at have nummerplader med dannebrogflag på, når man jo har tilgode-set sine egne holdninger, ved at man kan have en nummerplade med EU-flaget på? Jeg kan godt høre, at Det Radikale Venstre meget gerne vil have den type nummerplader, og det har man så også, og det er jo ikke dem, vi vil afskaffe, men hvorfor vil man nægte andre mennesker adgang til at få et dannebrogflag på deres nummerplader?

Kl. 12:39

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 12:39

Pernille Boye Koch (RV):

Som jeg allerede har nævnt, mener jeg jo ikke, at man afholder nogen fra at have dannebrogflag på sin bil. Det eneste sted, man ikke kan have det, er på nummerpladen.

Så vil jeg godt lige sige, at jeg egentlig anser det her EU-symbol som en, hvad skal man sige, helt nøgtern tilkendegivelse af, at vi er medlemmer af EU, og at EU spiller en særlig rolle på det her område. Og så kan det godt være, at Dansk Folkeparti er imod, at vi overhovedet skal være medlem af EU, men ligesom man også bliver nødt til at indrette sig efter lovgivning, som man har stemt imod i Folketingssalen, må man også tage det faktum til efterretning, at vi er medlem af Den Europæiske Union, og at det også kan fremgå af nummerpladen. Det synes jeg for så vidt er helt udramatisk.

Kl. 12:40

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til De Radikales ordfører. Den næste tilstedeværende ordfører er hr. Ole Birk Olesen fra Liberal Alliance.

Kl. 12:40

(Ordfører)

Ole Birk Olesen (LA):

Tak. Jeg må sige, at jeg har svært ved at forstå behovet for fælles nummerplader inden for EU. Jeg kan ikke se det praktiske formål, som det tjener. Jeg kan konstatere, at skatteministeren siger, at det er meget praktisk, at vi har fælles nummerplader i EU, men skatteministeren har ikke ulejliget sig med at forklare, hvorfor det er meget praktisk. Så det står hen i det uvisse.

Derfor må man se de her fælles EU-nummerplader som sådan et lidt barnligt EU-forsøg på at pisse territoriet af, mener jeg. Man vil gerne sætte sit strint på så mange biler som muligt, så folk kan se, at det er nogle mennesker, der hører til inden for EU, og man har det bestemt fint med, at det store EU-symbol, det blå flag med de gule stjerner på, er på alle disse nummerplader. Så det handler om symbolpolitik, det her, og det er EU, der har indledt symbolpolitikken.

Så fremfører Dansk Folkeparti, at der er den praktiske detalje med det her, at der jo står DK på EU-nummerplader med fanen, og det er noget, som mange bilister gerne vil have. Derfor vælger de EU-nummerplader, fordi de så får DK med, og de behøver så ikke at sætte en DK-mærkat på bilen ved siden af, det slipper de for. Det betyder, at der er en uforholdsmæssig stor udbredelse af biler i Danmark, der kører rundt med EU-flag på.

Dansk Folkeparti foreslår, at de i stedet skal have mulighed for at vælge en dansk nummerplade, hvor der er et dannebrogflag og et DK på. Det synes jeg lyder udmærket. Jeg køber ikke skatteministerens påstand om, at det ikke er tilladt af EU. Vi har jo en tilladelse til, at vi i Danmark må lave vores egen nummerplade, og at danskerne kan vælge den nummerplade, så hvorfor skulle den ikke kunne udformes med et DK og et dannebrogflag på? Det kan jeg ikke se nogen som helst grund til.

Så Liberal Alliance bakker det her beslutningsforslag op og ser det gerne gennemført.

Kl. 12:43

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Liberal Alliances ordfører. Og så slutter vi med ordføreren for forslagsstillerne, hr. Mikkel Dencker.

Kl. 12:43

(Ordfører for forslagsstillerne)

Mikkel Dencker (DF):

I oktober 2009 fik de første danske biler monteret EU-nummerplader. At disse nummerplader blev indført i Danmark, var desværre et træk, som ikke kom bag på Dansk Folkeparti. Som bekendt er både den nuværende og den daværende regering overbeviste tilhængere af Den Europæiske Union i dens nuværende udformning, og den trækker ivrigt i retning af yderligere udvikling hen imod Europas Forenede Stater. Derfor er det heller ikke overraskende, at danske regeringer ligger under for den modedille, der har bredt sig til næsten alle EU-lande, nemlig at sætte EU-flag på bilernes nummerplader.

Til stor ærgrelse for skiftende regeringer har danskerne aldrig været særlig begejstrede for EU, i hvert fald ikke så meget, som politikerne i tilhængerpartierne godt kunne ønske sig. Det er kommet til udtryk, ved at danskerne flere gange har stemt nej til yderligere udvikling af EU i retning af en europæisk forbundsstat.

Det er derfor nærliggende at drage den konklusion, at den langsigtede strategi bag ideen med at forsyne danske nummerplader med EU-flag er, at den fremtidige udvikling af EU vil glide nemmere ned hos de besværlige vælgere, hvis de vænnes til at kigge på EU-symboler hver eneste dag. For EU-flaget er og bliver et politisk symbol, og det ligger lige for at betragte beslutningen om at påtrykke EU-flaget på danske nummerplader som en politisk manifestation og som et forsøg på at liste EU-symboler ind i danskernes hverdag ad bagdøren. Og derfor kan man blot forestille sig, hvad det næste træk mon bliver. Skal det være at sidestille EU-flaget med dannebrog, eller bliver det, at der om nogle år gøres endnu et forsøg på at afskaffe kronen til fordel for euroen?

I Dansk Folkeparti finder vi det urimeligt, at danskernes biler på den måde gøres til reklamesøjler for et politisk projekt, og vores holdning bliver ikke mildere af, at man giver den opmærksomme bilejer mulighed for at fravælge EU-flaget på sin nummerplade. For ganske vist er det på papiret frivilligt, om man vil have en EU-nummerplade eller ej, men reelt favoriseres EU-nummerpladen ikke kun af formelle kanaler, men såmænd også af mange bilforhandlere, som tager valget på vegne af køber. Eksempelvis har EU-nummerpladen den konkurrencefordel, at den er forsynet med det nationalitetsmærke, som vi diskuterer en del her i løbet af debatten, og som betyder, at bilejerne ikke behøver at købe et DK-skilt, hvis man vil køre i sin bil i udlandet.

Desuden er EU-nummerpladen forsynet med en såkaldt sikkerhedsstribe, som gør den sværere at kopiere end en nummerplade uden EU-flag på. Den konkurrencefordel fører til, at størstedelen af de nyindregistrerede biler i Danmark, som kører på danske veje, er udstyret med EU-nummerplader, ikke fordi bilisten nødvendigvis er glødende tilhænger af EU og vil bruge sin bil til at gøre reklame for projektet, men måske mere fordi bilforhandleren har valgt for brugerens, eller fordi EU-nummerpladen har nogle praktiske fordele, som nummerpladen uden EU-stjerner ikke har.

I Dansk Folkeparti mener vi ikke, at det er rimeligt, at danskerne på den måde bliver påduttet at gøre reklame for et politisk projekt, som de ikke bryder sig om. Det er baggrunden for, at vi har valgt at fremsætte beslutningsforslaget her, hvormed vi foreslår, at der indføres nummerplader med et dannebrogflag i stedet for EU-flaget, og som bilejeren helt frit skal kunne vælge på lige fod med EU-nummerpladen. Dannebrog er i modsætning til EU-flaget et politisk neutralt symbol, som alle danskere vel kan identificere sig med. Dermed sikrer vi, at danskerne får mulighed for at kunne vælge en nummerplade, hvor nationalitetsmærket indgår, uden at man behøver at gøre sin bil til en brik i promovningen af Den Europæiske Union.

Til slut skal jeg sige, at jeg gerne vil takke for diskussionen med de ordførere, der har valgt at møde frem her i salen, og jeg vil også gerne takke Liberal Alliance for et godt og nuanceret indlæg og for støtten til beslutningsforslaget her.

Kl. 12:47

Første næstformand (Bertel Haarder):

Vi skal lige have en kort bemærkning fra hr. Jacob Bjerregaard.

Kl. 12:47

Jacob Bjerregaard (S):

Jeg vil gerne høre ordføreren, om han mener, at Danmark bør melde sig ud af EU.

Kl. 12:47

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 12:47

Mikkel Dencker (DF):

Det mener jeg ikke vi skal. Jeg mener, at Danmark har nogle fordele af at være medlem af Den Europæiske Union, men jeg mener, at Den Europæiske Union udvikler sig i en forkert retning, nemlig i en retning af en europæisk forbundsstat, som jeg synes er forkert, og jeg mener allerede, at EU på en række områder har udviklet sig og er gået for vidt i forhold til det fællesskab, som Danmark meldte sig ind i i sin tid, og som den danske befolkning i sin tid blev spurgt om de ville være med i.

Kl. 12:48

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til ordføreren for forslagsstillerne.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 12:48

Meddelelser fra formanden**Første næstformand** (Bertel Haarder):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes på tirsdag, den 22. januar 2013, kl. 13.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der fremgår af Folketingets hjemmeside. Jeg skal i øvrigt henvise til ugeplanen, der ligeledes fremgår af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 12:48).
